

ÖZEL SAYI
-1-
ARALIK 1990
FIYATI:
2000 TL.

İSCİLERİN SESİ

Zonguldak Maden İşçilerinden Yükselen Ses: "ATTYONNN... GELİYAAA..."

Bir kömür, bir uzak, bir kara, bir derin,
Ellerin, yeraltında yitmiş kocaman ellerin.

Aylarca çalışırsın, gündeliğin on lira,
Açsın susar kuyular bağıra bağıra.

Zonguldak ağıtı-Dağlarca/1967
(Satılmış Tepe-Mehmet Çavdar anısına)

■ 15 yıl 20 dolardan satılan kömürden doğan 4 milyar dolarlık fark kimin cebine girdi?

■ "Mümkün olduğu ölçüde kamu kesimi üretime dönük yatırımlara girmeyecek, özel kesimin bu görevi üstlenmesi özendirilecek" ilke ve politikalarını kim tespit etti?

■ "Enerji ve sanayi hammadde talebinin ucuz ve güvenli bir şekilde temini" planını yapanlar "ucuzluğu ve güvenliliği" maden işçisini kötü gibi çalıştırmayla mı sağlayacaklarını sanıyorlar?

■ Özal'ın 6.1.1990'da imzalayıp aldığı raporda "son yirmi yıldır dışarıdan temini zorunlu önemli tesis ve teçhizatın sağlanmaması ve hazırlık işlerinin mekanize edilmemesi ... hazırlıkların zamanında yapılmaması..."nın bildirilmesine karşı, cevap olarak niçin "işyeri kapanır" denmektedir?

■ Beşinci 5 yıllık kalkınma planındaki "taşkömürü üretimi bir ana plan uyarınca geliştirilecektir" politikası, altıncı 5 yıllık plandan niçin çıkarıldı ve yerine "taşkömürü aramalarına devam edilecek" kaydı konuldu?

■ Dünya taşkömürü fiyatı 23-26 dolar iken Türkiye'ye 65-70 dolara ithal edilmesiyle ve ayrıca ton başına 100 bin liranın devlet tarafından karşılanması ile kimler zengin ediliyor?

■ Milletvekili maaşlarını 12 milyona, Çankaya'nın giderini 7 milyardan 17 milyara çıkararak, diyanet işleri bütçesine yeni hoca kadrosu için 200 milyon ayıranlar, maden işçilerinin insanca yaşama talebine "hayır" derken kimlere hizmet ediyorlar?

■ İktidarların, politik gelecekleri için TTK'da yarattıkları kadrolaşmanın doğurduğu çarpıklığın faturasını maden işçilerinden çıkarmaya hakları yoktur.

■ Üretimin düşmesi, maliyetlerin yüksekliği kapitalist sistemden kaynaklanır. Sistemin yükü işçilerin ve halkın sırtına yüklenemez.

ATTYONNN... GELİYAAA...

Yıllarca yeraltında duyulan bu sesler günışığına çıkıyor. Ayak başından sallanan dörtlük sarmanın çatal direğinin ardından yükselen bu sesler artık yüzünde yükseliyor. Ama bir farkla. Artık atılan grev adımlarıdır, gelen maden işçilerinin grev dalgalarıdır.

Kazmacılar, domuzdamecılar, lağımçılar, tamirciler, taramacılar, çenciler, bantçılar, ajösterler, hümböçüler, yolcular, nakliyatçılar, kapakçılar, kaptıcılar... "Artık

540 bin liraya köle gibi çalışmak istemiyoruz" diyerek dikildiler ayağa.

Atölye işçileri, demiryolcular, lavuar işçileri, liman işçileri, elektrikçiler... "Artık 450 bin liraya mahkum olmak istemiyoruz" diyorlar.

Ve maden işçileri, işçi sınıfı tarihinde önemli bir dönüm noktası olmaya aday günlerin kapısını zorluyor.

Ve maden işçileri siyasi çalkantılara aday günlerin kapısını aralıyor.

Devamı 2. sayfada

MESS Görüşmeleri

Mızrak Çuvala Sığmıyor

4. sayfada

Grev Bir Savaş Okuludur

3. sayfada

Ortadoğu, Savaş Hali, İdamlar, Erken Seçim

5. sayfada

Mücadele Tarihimizden Örnekler

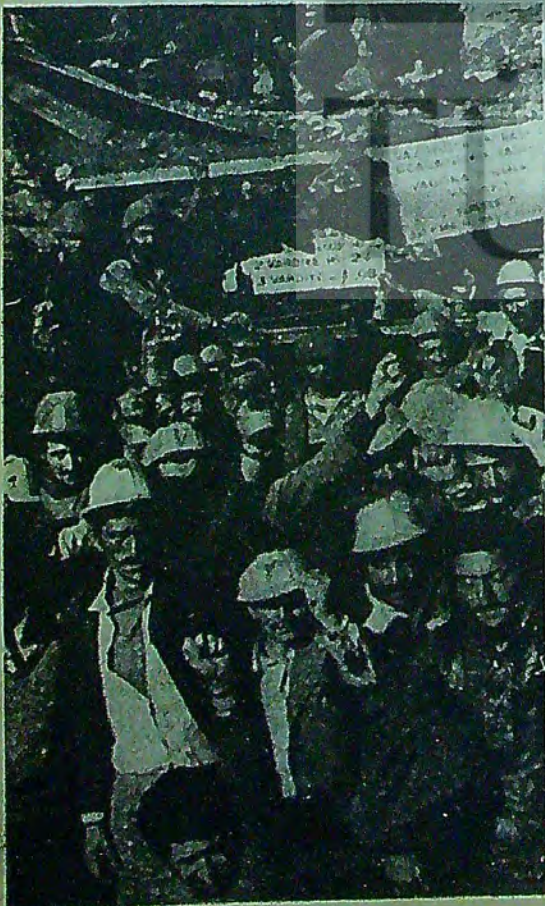
8. sayfada

MTA İşçileri Haklarını Arıyor

8. sayfada

Coca Cola İşçilerinden Destek Çağrısı

8. sayfada

ATIYONN.. GELİYAAA..

Baştarafı 1. Sayfada

GENEL MADEN-İŞ GREVIN ÖNDERLİĞİNİ YAPIYOR

Zonguldak 1829 yılından bu yana ilk kez sendikalarının önderliğinde bir grev yaşayacak. Bu güne kadar hep devletten yana, işverenlerden yana olan işçi sendikası ilk kez GREV'i örgütlüyor.

Saysız direnişlerin yaşandığı, işçilerin kurşunlanıp öldürüldüğü Zonguldak bu kez işçi sınıfı tarihinde dönüm noktasının başını çekmeye aday...

İşçiler brüt 2,5 milyon lira istiyorlar. TTK adına Türk Kamu-Sen ise iki yıl dört bölüme ayırarak, kırdem parası da dahil olmak üzere ortalamaya şu artışları öneriyor:

1. altı ay brüt 420 bin TL/ay
2. altı ay brüt 300 bin TL/ay
3. altı ay brüt 332 bin TL/ay
4. altı ay brüt 414 bin TL/ay

540 bin lira yeralı, 450 bin lira yerdışı ortalama ücretle çalışan maden işçileriyle alay edeceğine bu öneriyi getirenlerin amaçlarını doğru tesbit etmek gerekiyor. Çünkü bir taraftan Zonguldak'ta dört kişilik bir ailenin beslenme giderini aylık 629 bin lira olarak tesbit edenler brüt 870-960 bin liraya çalışılmayı istiyorsa amaçlarının gizliliğini açığa çıkarmak gerekmektedir. Toplu sözleşme masalaında son anda bu öneriyi getirip tartışma ortamını yokedişlerinin arandığı oyunlar açığa çıkarmak gerekmektedir. Turgut Özal'ın MESS başkanlığını devam ettirerek "Öyle devlet müesseseleri var ki bugün zarar ediyorlar... Bu müesseselerin hepsi kapanır" açıklamaları tehdit olmanın yanı sıra amaçlarının açığı vurulmasıdır. Bu amaçlarını kalkınma planlarında çok daha açık olarak ifade etmektedirler.

DEVLETİN AMACI: UCUZ VE GÜVENLİ ÜRETİM İLKE VE POLİTİKA: KAMU KESİMİ ÜRETİM YATIRIMLARINA GİRMEYECEK. ÖZEL SEKTÖR ÖZGÜRLÜKLEÇEK.

TTK'nın yani devletin maden işçilerine ve diğer işçilere karşı bu olumsuzluklarının temelinde 12 Eylül politikaları yatmaktadır. Kalkınma planlarının altıncısının 'madencilik' bölümünün 'AMAC' maddesinde aynen şöyle yazıldığı:

"Madenlerin etkin bir biçimde ekonomiye kazandırılması, enerji ve sanayi hammadde talebinin ucuz ve güvenli bir şekilde temini... sektörün başlıca amacını teşkil etmektedir."

Bu amacın gerçekleştirilmesi doğrultusunda ilke ve politikalar bölümünde de şunlar yazıldığı:

"317- Ekonominin ihtiyacı olan her türlü madencilik ürününün güvenilir ve en ucuz şekilde, israfa meydan vermeden sağlanması temel ilkedir. Bu ilke doğrultusunda her türlü imkandan yararlanılacaktır."

318- Mümkün olduğu ölçüde kamu kesimi üretilecek ürünlerin, özel kesimin bu görevi üstlenmesi özendirilecektir."

Devlet planında yer alan "yatırımlara girmeden" "ucuz ve güvenli" üretim gerçekleştirilmesi bir tek şekilde sağlanır. O da maden işçilerinin en düşük ücretlerle köle gibi ölümlüne çalıştırılması ile olacaktır.

İşte Özal'ın, devleti "baba devlet" olmaktan çıkarmasının anlamı budur. Devlet en ucuz üretilecek. Peki bu ucuz üretilen enerji ve madensel hammaddeler kimin için üretilecek? Yıllarca uygulanan bu politikalarla, kimler nasıl zengin edilmektedir?

4 MİLYAR DOLAR KİMİN CEBİNE GİRDİ?

Bu sorunun cevabını çarpıcı bir örnekle yakalamak mümkün: 1965-1980 yılları arasında TTK Demir Çelik fabrikalarında 20-25 dolardan 37,5 milyon ton kok kömürüne eşdeğer taş kömürü sattı. Oysa o tarihler arası dünya taş kömürü fiyatı 110-100 dolar/ton idi. Tonda 80-85 dolar zarar, tam 15 yıl sürdü. Hiç kimse bu duruma bağırıp çağırmadı. Maden işçilerinin ürettiği değerin 15 yıl boyunca yaklaşık 3,5-4 milyar dolar (bugünkü değeriyle yaklaşık 12 trilyon lira) çalın-

arak demir çeliklerinkazanlarına akmıştır. Peki oradan nereye akmıştır? Oradan da demir çelik sanayinin patronlarının, tekellerinin kasalarına akmıştır. Buzdolabı, çamaşır makinası, televizyon, otomobil, inşaat demiri, makineler üreten tekelleri sermayenin kasalarına akmıştır, ve 15 yıl boyunca çalışanlar ve aracılık yapanlar sustu, simdi "800 milyar zarar ediyoruz, çok pahalı üretiyoruz, işçilik gideri çok fazla, kömür ithal etmek daha ucuz gelir, işçilerin istekleri karşılansın" çığlıklarını atıyorlar. Devlet eliyle işçileri sömürerek, halkı soyarak büyüyen özel sektör "ocakları kapatalım, ihalat yapalım" yaygaraları tutturuyor. Yani cumhuriyetin kuruluşundan bu yana devletin varetliği, beslediği patron sınıfı yeni politikalarıyla ya maden ocaklarını devralmanın ya da kömür ithal ederek zengin olmanın peşindedir. Bunun için de yine devlet aracılığı yapmaktadır.

İTHAL KÖMÜR PEŞİNDE OLANLAR YENİ VURGUNLARA ÇANAK TUTMAKTADIRLAR

Zonguldak Taş Kömürü İşletmelerinin 800 milyar lira zarar ettiğini söyleyerek ithal kömür peşine düşenler uluslararası yeni soygunun ortaklarıdır. Dünya taş kömürü fiyatının 26-28 dolar/ton olmasına karşın bugüne kadar 65-70 dolar üzerinden alım yapılmıştır. Bu derece büyük alımlarla fiyatın 20-23 dolar düşebileceği ve 15 dolar navlun ödenerek 38-40 dolara maledilebileceği ortadayken, 65-70 dolara ithal edilmesinden doğan aradaki fark kimin adına, nereye yatırılmaktadır? İşçilere çalışmadan ücretlerini bile ödeyebileceklerini söyleyen İshak Alaton bu cömertliğini bilinemeyen hesaptan mı ödeyebilecekler? Yoksa bütün bunlara rağmen madencilik fonundan ton başına 100 bin lira destekleme almış olduğunu düşünürsek vurgununu, soygununu büyüklüğü ortaya çıkacaktır. 65-70 dolarlık faturaları göstere-

nan beşinci 5 yıllık kalkınma planının "İlkeler ve politikalar" bölümünün 12. maddesinde "Taş kömürü üretimi bir ana plan uyarınca geliştirilecektir" yazılı. Ama ne var ki ne bu plan uygulanmış ne de yatırım yapılmış. Oyle ki 1989 yılında TTK'nın DPT'den istediği, DPT'nin kırparak kabul ettiği yatırım paralarının ancak %16'sı verilmiş. Verilmeyen bu paralar nerelere kullanılmış, kimlerin cebine, nasıl aktılmış? Çankaya Köşkü'nün giderini bir kalemde 10 milyar lira artıranlar milletvekili maaşlarının 12 milyon lira yapanlar, Diyanet İşleri'ne yeni hoca kadrosu açarak 200 milyon ek bütçe ayıranlar, devlet kredileriyle patronları daha zengin edenler, önce kredi verip onlarla devlet işyerlerini özelleştirenler Zonguldak için yatırımları neden vermediler, vermiyorlar?

Yirmi yıldır havzaya yatırım yapılmayanların bugün kalkıp "800 milyar zarar ediyoruz, işçilerin isteklerini bu müessesenin karşılaması mümkün değildir" demeye hakları yoktur. Altıncı 5 yıllık kalkınma planındaki üretim planı yatırımlarından Altıncı 5 yıllık kalkınma planında hiç söz etmeyip sadece "aramalara devam edilecektir" demeleri oynadıkları oyunun büyüklüğünün açık kanıtıdır.

Ocaklar uluslararası madencilik tekellerine Türkiye'yi pazar yapabilmek için kapatılabilecektir, gerekirse uluslararası borçlanmalarla yeniden şekillendirilip pazarlanacaktır. Ama bütün bunların hesabı maden işçilerine çıkarılacaktır, çıkarılmaya çalışılacaktır.

Bütün bunlardan sonra maden işçileri ücret, sosyal hak, iş güvencesi-

lanca yaşamak için girilen mücadelelerin önünü kapama, iktidarın doğrultusunda siyasi iktidarı yaptıklarına karşı da tavırlı olmak gerekmektedir. Grev hakkının kullanılmasını, dayanışmanın yaratılmasını engelleyen sendikalar yasasının, grev yüzüğünün, ceza yasalarının değiştirilmesi, kaldırılması mücadelesini toplu sözleşme müdaelesini bile birlikte yürütmek gerekmektedir.

İktidarların ekonomi politikaları sadece işçileri değil toplumun diğer çalışanlarını da hedef almıştır. Emegi ile yaşayan halkın demokratik talepleri ile işçilerin demokratik taleplerinin birleştirilmesi, başıyayı hızlandırılacaktır.

İKTİDAR MADEN İŞÇİLERİNİN MÜCADELESİNİ KIRABİLMEK İÇİN HER YOLU DENEMEYECİTİR.

Kendi düzenlerinin (kapalist düzenin) sonucu doğan zararın yükünü işçilere yüklemek isteyenler, işçilerin mücadelesine karşı her yolu deneyeceklerdir. İşçileri bölmek, grevi ülke ekonomisi veya savaş gereğiyle ertelemek, baskı ve tehditlerle grevi kırmak, üretici işçileri farklı ücret önerileri ile grevden kaçırarak, koparak oyunlarını oynatabileceklerdir, oynayacaklardır.

Hepsinden önemlisi sendikaların yönetimine el koymayı bile deneyeceklerdir. İngiltere'de iktidarın maden işçilerine kan kusturduğu uygulamaları kendine örnek alabilecek bir iktidara karşı karşıya olduğu unutulmamalıdır. İşte bu noktada, maden işçileri, sendikalarına sahip çıkmanın, devletin işçilerin örgütlenmesine karşı saldırılarında örgütlü güçleriyle sendikalarını korumanın her türlü yolunu bulmalıdırlar.

Maden işçileri siyasi iktidardan oyunlarına karşı durabilmek, saldırılarını göğüsleyebilmek için müessesese müessesese örgütlü olmalıdırlar. Grev komitelerini en geniş arkadaş kitlesini kucaklayıp diri tutacak, köylü esnafı, memuru ile birlikte mücadelesinin içine sokacak ve gerektiğinde Ankara'nın kaplarına dayanaacak, diğer maden işçilerinin de desteğini kardeşleriyle bağ kurup ortak adımlar atmayı Türkiye düzeyinde gerçekleştirecek bir çalışmanın içinde olmalıdırlar. Ertelenecek grevin, Yüksek Hakem Kurulu kararlarına mahkum edilmesini reddedecek bir müdaelenin bilinçli örgütlenmesini yaratmak zorundadırlar.

Grev sendikaların önderliğinde yürütülmektedir. Ancak sendikaların gerçek anlamda önderlik yapabilmesini sağlamak, maden işçilerinin söz ve karar yetkinliğini kullanmasını ve müdaeleci sınıf bilinci içinde yürütmesiyle mümkündür. İşte Grev Komiteleriyle (ki bir anlamda İşyeri Komiteleridir) maden işçileri sendikalarında denetleme ve karar alma yetkisini kullanmalıdırlar. Bu gelecekte, gerçek anlamda bir sınıf sendikası olabilmeyen de ilk adımlarını atmak olacaktır.

Şu unutulmamalıdır. Zonguldak grevi sadece maden işçilerinin değil, Türkiye işçi sınıfının mücadelesinin yolunu açabilmeyen, işverenlerin ve onların siyasi iktidarının anti-demokratik uygulamalarına, sömürü ve soygunlarına karşı başkaldırabilmenin işçilerin yaktığı adayıdır.

rek kimsede kaydıramayacak olanların Avusturyaya ve Güney Afrika kömürlerini dünya üzerinde pazarlayarak emperyalist sömürünün bir parçası olduklarını da saklayamayacaklardır. Zonguldak maden işçilerinin haklı taleplerini zarar gereğiyle reddedenler emperyalist sömürünün ortaklarıdır.

TTK, ZONGULDAK YATIRIMLARINI KİMLER, NİÇİN ENGELLİYOR.

1983-1990 yılları arasında uygulanan

Özal'ın 6.1.1990'da imzalayarak aldığı TTK bilgi raporunun 4. sayfasında şunlar yazılı:

"Son yirmi yıldır dışardan temini zorunlu önemli tesis ve teçhizatın sağlanamaması ve hazırlik işlerinin mekanize edilmiş olmasından dolayı bakır panolar için hazırlıklar yapılamamıştır."

"Kurumumuzun gerekli yatırımları yapabilecek imkana kavuşması ve ilave yeni ocaklar tesis etmesi suretiyle satılabilir üretimi 10-15 yıl içinde maksimum 3,5 milyon tondan 7 milyon ton/yıla çıkarılmamız mümkün görülmektedir."

si, çalışma düzeni istemlerinin karşısında devletin ekonomik politikalarının bulunduğu görme zorundadır. Bu nedenle dolayı toplu sözleşme müdaelesini iktidarların ekonomi politikalarına karşı bir müdaele olarak sürdürülmek zorundadır. Taleplerin karşısına zarar ediyoruz diye çıkanların zararın nedenlerinin hesabını sormak, zararın kaynağı politikalarını kayıtları altına aldıkları Anayasa, yasa, tüzel, yönetmelik ne varsa tümüne karşı tavır almak ve değiştirilmesini istemek, değiştirilmesi için demokratik hakları kullanmak gerekecektir.

Türkiye Demir Madenleri (Divriği ve Hekimhan)
4.5 Milyar TL. zararda (1990 ilk 6 ay)

Türkiye Taşkömürü Kurumu (Zonguldak)
800 Milyar TL. zararda (1990 ilk 6 ay)

Türkiye Demir Çelik İşletmeleri
(İskenderun ve Karabük)
293 Milyar TL. zararda (1990 ilk 6 ay)

DEMİR VE ÇELİĞİ
HAM MADDE OLARAK
KULLANAN ÖZEL
İŞLETMELERDEN
BİRKAÇI

Türk Demir Döküm
299 Milyar TL. Net Kar

Alarko Holding
231 Milyar TL. Net Kar

Çelik Halat
231 Milyar TL. Net Kar

Otosan
208 Milyar TL. Net Kar

Arçelik
111 Milyar TL. Net Kar

"Zarar ediyoruz" yaygarası

Cumhuriyet'in ilk yıllarında, yıkılmış dârnadağın olmuş ekonomiyi yeniden inşa etme ve 'ülke kalkınmasında temel olma' niteliği gözetilerek kurulup geliştirilen KAMU İKTİSADİ TEŞEKKÜLLERİ (KIT'ler) "özel sektör gibi kar amacı gütmeyen" kuruluşlar olarak bilinir. Ancak, yıllar boyu sürekli zarar ederek işlerini sürdüren KIT'lerin esas işlevi, özel sektöre ucuz hammadde üretmek ve bu işletmelerin büyük karlar elde etmesini ve büyü-

yüp gelişmesini sağlamak olmuştur. Bizzat devletin kendisi, KIT'leri, özel sektörü sübvansane etmede önemli bir araç olarak kullanılmaktadır. Daha açık bir deyişle devlet, KIT lerde yaptığı yatırımlarla halkın değil özel sektörün yararına ve güçlenmesine hizmet etmektedir. Binlerce işçinin aç-yoksul çalışarak çıkardığı demir madenleri ve taşkömürü, yine bir KIT olan Demir-Çelik İşletmelerinde (büyük zararlar pahası

na) işlendikten sonra, elde edilen mamul hammadde özel sektöre sunulmakta; bu hammaddelerle üretilen beyaz eşya, otomobil, soba gibi tüketim mamulleri piyasaya sürülerek bunların satışından elde edilen karlar özel sektörün kasalarına aktarılmaktadır. Sonuçta Kamu İktisadi Teşekkülleri (yani devletin kurumları) 'ülke kalkınmasında' değil 'özel sektörün kalkınmasında' temel olma işlevini görmektedir.

"Zarar ediyoruz" yaygaraları ile

ortalığı karıştıran ve bu yüzden işçinin istediği ücreti veremeyeceğini açıklayan Kamu Kuruluşları (özellikle de Türkiye Taşkömürü Kurumu ve Demir Çelik İşletmeleri), çalıştırdıkları işçilerin canları pahasına ürettiği milyarlarca liralık değerlerin özel kuruluşlara sağladığı milyarlarca liralık karları gizliyorlar. Tekellerin ve holdinglerin 'hayaletleri yırtan karlar' elde etmesi uğruna TTK ve DÇİ'lerin zarar etmesine razı olan devlet bu

zararları işçiler sözkonusu olunca hatırlıyor. Demir ve taşkömürü madenlerinde 'zararın artmasından' kaygı duyanlar gerekli araç-gereç donanımını sağlamayan devlet, işçinin can güvenliğini hiçe saymakla yetinmiyor, onun bir lokma ekmeğine de göz dikiyor. Maden ve Metal işçileri ekmeğe mücadelesi verirken bu gerçekleri bilerek davranılmı, mücadelenin ortak yürütülmesinin yollarını yaratmışlardır. Başarı buradan geçer.

Linyit İşletmelerinde uyuşmazlık

Soma'da 6 Bin İşçi İş Yavaşlatıyor

Soma SSK Hastanesi önünde "Vizite Eylemi".

Türkiye Kömür İşletmelerine bağlı Çayırhan, Yatağan, Soma, Saray, Orhanlı, Oltu-Balkoyu, Aşkale, Bolu, Tunçbilek, Tavşanlı ve Seyitömer Linyit İşletmelerinde toplu sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkta sonuçlanması üzerine işçiler direniş eylemlerine başladı.....

Soma'da kurulu Türkiye Kömür İşletmeleri'nde, Toplu sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkta sonuçlanması üzerine 9 Kasım'da yer altındaki işçiler ocaktan çıkarak uyuşmazlığı protesto ettiler. Türkiye Maden İşçileri Sendikası'nın Soma Şube Başkanı Ferit Bengisu'nun ocağa inerek işçileri ikna etmesinden sonra işçiler ocağı terkettiler. Ertesi günden itibaren ise TKİ'nin tüm işyerlerinde işi yavaşlatma eylemi başlatıldı. Bu eylemin sonucu olarak, üretim büyük ölçüde düştü ve günde ancak 8 araba kömür yüklenebilir hale geldi.

16 Kasım'da ise 5800 işçinin katılımı ile Soma SSK Hastanesi önünde gerçekleştirilen vizite eyleminin sonunda birer günlük rapor alındı. Bu sırada bir konuşma yapan Ferit Bengisu iki aylık sözleşme görüşmelerinde işverenin hiç görüş bildirmediklerini, işçinin sabrının taşınmış olduğunu ve bundan sonra olabilecek sorumlusunun masaya oturmayacakları olduğunu söyledi. Yeraltı işçisinin sefer taslarında yiyecek yemek bulunmadığını sözlerine ekleyen Ferit Bengisu konuşmasını şöyle sürdürdü: "Zonguldak'daki 1 trilyon zarar işçilere yüklenmek istiyor. TKİ'nin zararları işçilerden değil yöneticilerden kaynaklanmaktadır. Zararın bizlere ödetilmemesi gerekmektedir."

Vizite eylemi sırasında SHP milletvekillerinden Erdoğan Yetenç de bir konuşma yaparak işçileri desteklediğini ifade etti. Daha sonra dağılan işçiler, halen işi yavaşlatma eylemini sürdürüyorlar.

GREV BİR SAVAŞ OKULUDUR

GREVİDOĞUŞU

Yaklaşık yüzyıl önceydi...Fransa'nın başkenti Paris'te iş arayan insanların şehrin "grev" meydanında toplanarak, işçi arayanların gelip kendilerini seçmesini beklerlerdi. Günlerden bir gün işçiler kendi aralarında anlaşarak, işe gitmeme kararı aldılar. Çalışmaya özgürlüğünü kullanan işçilerin bu eylemi, toplandıkları meydanın adından dolayı grev olarak anıldı. O tarihten sonra, işçilerin sosyal, ekonomik ve politik nedenlerle toplu halde iş bırakmalarına grev denmeye başlandı.

İşverenler grev istiyor. Metal, maden, kağıt, tekstil işkollarında sözleşme görüşmeleri uyuşmazlığa girerken, aynı akıbet, önümüzdeki dönem sözleşme süreleri dolacak olan yaklaşık 600 bin işçiyi de bekliyor. İşverenler görüşme masasına oturmayacak, öneri getirmeyecek, ya da kabul edilmesi mümkün olmayacak öneriler üzerinde ısrar ederek sözleşmeleri uyuşmazlığa sürüklüyorlar. Çünkü grev istiyorlar.

Burjuvazi, MESS ve Kamu-Sen'den, ticaret ve sanayi odalarına, esnaf örgütlerinden, Odalar ve Borsalar Birliği'ne dek uzanan bir işveren cephesini inşa etmekte başladı işe.

Basına verilen yemekli toplantılarda işverenlerin haklılığı anlatıldı.

MESS, üyelerine dağıttığı raporlarda 'istenen ücretleri veremeyiz, bunlar çok aşırı talepler' diyerek işverenleri 'uzlaşmaz olmaya' çağırdı.

TİSK tarafından hazırlanan 'İşveren Eylem Kılavuzu' tüm üyelerle dağıtılarak, 'gelecek işçi hareketlerinin nasıl kırılacağı' yönünde yöntemler, taktikler verildi.

Siyasi iktidarlar 'görüş alışverişi' yapılarak, devletin tüm güçlerinin işçiler aleyhine devreye girmesinin yollarını arandı.

İşçilerine 'istediğiniz ücretleri veremeyiz, fabrikayı kapatmak zorunda kalınız' tehdidini taşıyan bilgiler asılarak, işçilerin kararlılıklarını bozulmaya çalışıldı.

Yoğun işçi çıkarımıyla işçilerin nabzı ölçülürken, gelecek döneme ilişkin tehdit mesajları verildi.

Her türlü baskı keyfice uygulandı. Önümüzdeki dönem ağırlaştırılacak baskı-sömürü-şiddet politikalarının adını bugün den atıldı. Tüm bu uygulamalar burjuvazinin önümüzdeki dönem için en temel ilke olarak belirlediği 'Taviz yok, şiddet var' politikasının altını çiziyordu.

Tek Şef Özal (O'na bağlı olarak hükümet) ve burjuvazi, tüm bu planlarını Ortadoğu'da ortaya çıkan, sıcak savaş yönündeki gelişmeler üzerinde şekillendirirken; grevlerin, en ufak hak arayışının, örgütlenmenin yasak olacağı, azgın sömürü, baskı, şiddet politikalarının pervasızca uygulanacağı bir sıcak savaş umuduna dört elle sarıldılar.

İşte, egemenlerin tüm bu 'umutları ve planları'nın bir parçası olarak da işçiler greve sürüklendi, sürükleniyor. Amaç ortada: Bir yandan işçiler greve zorlarken, diğer yandan savaş hali, olağanüstü hal, sıkıyönetim, milli güvenlik kararları, Yüksek Hakem Kurulu, hükümet kararları, grev tüzelüğü, karamamelerle vb. mücadeleyi kırmak. Grev silahının namussunu işçilere döndürüp, tetiği çekmek.

Şevket Yılmaz işçi sınıfının tepkilerini, mücadeleye potansiyelini 'erken seçim' aldatmacasının peşine takıp, düzen içi kanallara akıtma hesapları yaparak tarihi görevini yerine getirmeye çalışıyor.

İşverenler bu planları uygulamaya çalışırken, 12 Eylül'ün getirdiği kayıplara, 'Körfez Krizi' kayıplarının da eklenmesiyle yaşayamaz hale gelen işçiler, tahammül sınırnı tüketmiş durumda. İşçiler 'ekonomik istemlerini elde etmek, nefes alabilmek...' için genel grev umuduna sarılıyor.

Egemenlerin planları içinde önemli bir yere sahip olan Şevket Yılmaz ve Türk-İş ise genel grevin için boşaltıp, çeşitli işkollarındaki grevlerin birbirini peşisıra gerçekleşmesini (zincirleme grev) 'genel grev' olarak pazarlamaya çalışıyor.

Ancak, egemen sınıfların yaşadıkları ekonomik krize bağlı olarak geliştirdikleri politikalar yüzünden ücret taleplerini karşılamama tavırları, Türk-İş'in tarihi görevini yerine getirmesini zorlaştırıyor. Bu noktada mücadeleyi 'siyasileştirme' aldatmaca

Devamı 6. sayfa

MESS
Görüşmeleri:

Mızrak Çuvala Sığmıyor!

MESS, Türkiye sanayi burjuvazisinin en saldırgan ve en güçlü örgütüdür. Aynı zamanda Türkiye'nin gündeminde oldukça büyük bir önem taşıyan bir yapılanmadır. Metal işkolunda bir avuç tekelcinin kontrolünde olan MESS, şimdiye kadar yaptıkları ve söyledikleriyle ülkenin kaderinde ve politik gelişmelerinde etkili olmuştur.

1976 yılında MESS tarafından tartışmaya sunulan grup sözleşmeleri, 1978 yılında sendikalara dayatılmıştır. Bu gün grup sözleşmelerine yeni biçimler veren MESS, yeni dayatmalarla sendikaları greve zorlamaktadır.

"Sendikal mücadelenin en önemli halkası sayılan metal işkolunda toplu sözleşme görüşmeleri yapılan törenlerle başladı. MESS ve İşçi Sendikaları toplu sözleşmelere ilişkin düşüncelerini açıkladılar. Öz deyimleriyle girilen dönem, sınıf ve sınıfın sendikal mücadelenin açısından azımsanmayacak birçok gelişmelerin yaşanacağı ve zengin derslerle dolu olacak özelliktedir. Tüm bunlardan dolayı dönemi "sonbahar savasları" olarak nitelendirmenin yanlış olmayacağı açıktır." (İşçilerin Sesi Sy. 20-22 Ağustos 1990)

Ve savaş, sadece metal işkolunu değil, tüm işkollarını kapsadı. Ortadoğuda kriz, sıcak savasa dönüşmeden içerideki savaş, tüm işçileri, işkollarını sardı. Grev ertelemeleriyle işçilere sıkılan kurşun, toplu sözleşme masalarına top olarak düştü. Zamlarla tüm toplumu cendereye aldı.

Gündem; savaş, savaş hali, toplu sözleşme, grev, idamlar, erken seçim vb. Aç televizyonu savaş haberleri, işverenlerin demegçleri, mahalefet partilerinin erken seçim talepleri. Al gazeteleri, yine aynı haberler. Ayrıca televizyondan değişik olarak MESS'in, TISK'in ve bir kısım köşe yazarlarının işçilerin "aşırı talep"de bulunduğunu beyan eden açıklamaları. Bu açıklamaların yelpazesi devletin en yüksek noktada bulunan, kıyı bir mahalledeki bakkala kadar uzanmaktadır. Dil aynı, mesaj aynı: "İşçiler aşırı talepte bulunuyorlar. Enflasyon yükseliyor, pahalılık olur, işçileri kapamıyor, işçi çıkarımı olur. Biz bunları istemiyoruz, ama işçiler ısrar ederlerse bunlar kaçınılmaz" vb.

Metal işkolunda tüm bunlara ilave olarak üç sendikadan (Otomo-

açından ele alarak işveren örgütellerine destek olacak ve/veya tekelci kesimin siyasal temsilcilerinden birinin yanında yer alan bir görüşme düşünceleridir. Sendikalar, girilen bu mücadelenin ekonomik-demokratik bütünselliği içinde -yani demokrasi mücadelenine dönüştürerek- kazanılacağına bilerek, en geniş toplum kesimini yanlarına çekmelidirler. Bu ise; MESS, TISK ve siyasal iktidarın çarpıtarak sunduğu gerekçelerin doğrusunu ortaya koymalarından geçmektedir. Evet, girilen mücadelerde kendi gücümüzü, karşımdakinin gücünü ve durumunu tanımamız gerekmektedir. Ve tüm gelişmeler işçilerle, topluma aktarılmalı, toplu sözleşme süreci, grev, siyasal gelişmeler, mücadede, örgütlenme açısından ele alınarak mücadelenin bilinçli yürütülmesi ve kazanılması hedeflenmelidir.

Metal işkolunda işçi sınıfı ve sendikal mücadede önemli aşimandan- bu belirlenilen açimlanmasi kaçınılmaz olacaktır.

İŞVERENLERİN AKIL
HOCASI MESS

İşveren örgütüllükleri içinde kamuoyu tarafından en fazla tanınan MESS'dir. Ki, değişik işkollarında olan işçiler dahi işverenlerin MESS'e bağlı olup olmadığını sormaktadır. Kamuoyu ve işçiler açısından MESS'in tanınmasının nedenlerinin başında Turgut Özalın başkanlığı yapmış olması, genel çalışma yaşamına ilişkin getirdiği düzenlemeler, bu düzenlemelerin yasalaşması ve en çetin mücadelerinin bu işkolunda yaşanmış -1976-1978 grevleri- olmasıdır. Kısaca

netim altına almayı hedefleyen bir politika izlemiştir.

İşte, böyle bir gelişim seyri olan MESS, yine toplumun ve özde işçi sınıfının gündemine yeni hedefleri ile girmiştir. izlediği politika ve bu politika hizmet doğrultusunda tüm araçları devreye sokarak "kuzu postuna bürünmüş kurt" rolünü oynamaktadır.

GRUP SÖZLEŞMELERİ VE
MESS...

1976 yılında MESS tarafından tartışmaya sunulan grup sözleşmeleri, 1978 yılında sendikalara dayatılmıştır. Bu dayatmaya karşı "DGM'yi ezdik, sıra MESS'de" diyerek greve çıkan DISK'e bağlı Maden-İş sonuçta grup sözleşmelerini kabul ederek ve toplu sözleşmeleri bağlatarak grevleri bitirmiştir.

MESS, grup sözleşmelerinin gerekçeleri olarak; işçeri düzeyinde imzalanmış sözleşmelerin,

1. Sendikal enflasyon yarattığı,
2. Bunun sendikal rekabet yarattığı,

3. Sendikal rekabetin ölçsüz ücret artışlarını yarattığı ve bunun enflasyonu artırdığı,

4. İşletmelerin bu duruma dayanamayarak kapandığı veya işletmelerin işçi çıkarmalarına neden olarak işsizliği artırdığı ileri sürülmüştür. (İşçilerin Sesi Sy. 15 Mayıs-90 'GRUP SÖZLEŞMELERİNE HAYIR' yazısı)

Oysa grup sözleşmeleri; işçilerinin özgül konularını gözardı eden, özgrü toplu sözleşme ortamını ortadan kaldıran, tek tip sendikalaşmaya hizmet eden, işçilerin mücadde birliğini bozucu, grev hakkını kısıtlayıcı, ortadan kaldırdığı ve tekelleşmeyi hızlandıran bir işlev görmektedir.

1978'de bu hedefler için grup sözleşmelerini dayatan MESS, bugün grup sözleşmelerine yeni biçimler vererek ve yeni dayatmalarla sendikaları greve zorlamaktadır.

Bu dönemde dayatmalar üç ana noktada odaklanmaktadır:

1. Gruplandırma sistemine yeni bir biçim vermede,
2. Zamları altı aylık dilimlere dağıtmakta,
3. Sosyal hakları çıplak ücrete dahil etmektedir.

İÇ GELİŞKİLERİ
TÖRPÜLEMENİN YENİ
YOLU

Daha önceki dönemlerde işçilerin A, B, C diye kategorilendirilen MESS, bu dönemde bu kategorilendirmeyi yatay olarak genişletmiştir. Bunun temelinde orta işletmelerin ve/veya holding olmayan işletmelerin eski uygulamaya karşı çıkmaları ve hatta bunu örgütlü bir şekilde dönüştürerek MESS'e karşı MESİS'i oluşturmalarıdır. Bu durum MESS tarafından kendisinin kopyalarını önüne geçmek için taktiksel olarak gündeme getirilen bir çözümdür.

Belirttiğimiz üzere grup sözleşmeleri tekelleşmeyi hızlandıran bir

işlev görmektedir. Örneğin, (A) kategorisine Arçelik ve Kefçelik girmektedir. Arçelik, holding bazında düşündüğünden ve finansman, pazar, üretim teknolojisi, artı-değer sömürsünün boyutu Kefçelik işçerinden üstün olduğundan 100'e evet diyebilmektedir. Ama Kefçelik işçeri ise bu yükü kaldıramamakta. Ve iflas konumuna girmektedir. Bu işletmenin ortadan kalkması ise, tekelçilerin işine gelmektedir. İşte, MESS'in ortaya çıkmasındaki temel neden budur. MESS bu hoşnutsuzluğu ortadan kaldırmak için (A) kategorisini üçe ayırarak A1, A2, A3 gibi yatay kategorilendirme yaparak, ekonomik taleplerin işçeri bazında değerlendirilmesini taktiksel olarak savunmaktadır. Bir başka deyişle, kendi iç çatışmasını keskinleştir-memeyi gözetmekte. Aynı zamanda kendisinin kopyalarını önüne geçmeyi hedeflemektedir.

Taktiksel olarak savunmaktadır. Çünkü; uygulanan ekonomik model (ihraaca dayalı ekonomi) kendi işleyişi gereği tekelleşmeyi hedeflemektedir. Uygulanan ekonomik modelde, banka kuruluşu olmayan, ihraacat bağlantısı kuramayan, holdingleşmeyen işletmelerin ortadan kaldırılması kendi işleyişi gereğidir. Bunu çok iyi bilen ve siyasi iktidar ve uluslararası tekelçilerle işe geçen tekelçiler; diğer işletmeleri kendi içlerine tutarak yutmanın daha uygun olacağını düşünmektedirler. Bu bağlamda yeni getirdikleri kategorilendirmeyi taktiksel olarak değerlendirmek gerekmektedir.

Dayatılan ikinci nokta ise; zamların altı aylık dilimlere halinde verilmesidir. Zamların altı aylık dilimlere önerisi, işçilerin ekonomik hak kaybına uğramak, artı süreç içinde -işlevsizleştirilen- sendikaların işçeye işlevsizleştirmeyi ve sendikalaş-tırmayı kapsamaktadır. Çünkü, altı aylık dilimler işçilerin hem parasal ve alım gücü yönünden hak kaybına uğramayı hem de yıllık zammın düşük tutulmasını beraberinde getirmektedir. Şu açıktır ki, altı ay önce alınacak zamlar altı ay sonra alınacak zam çok farklıdır. Altı ay önce alınan zammın yaşam düzeyi, alım gücü, paranın yıpranma payı ve enflasyona karşı durumu çok farklıdır. Hele günlük zamların uygulandığı bir ülkede bu durum daha boyutlu ve daha aleyhte bir konum yaratmaktadır.

Bu yöntem aynı zamanda, sendikalaştırmaya hizmet edecektir. Çünkü, altı aylık dilimlere biçimindeki zammın ikinci diliminin devlet tarafından açıklanan enflasyona bağlanması esastır. Siyasi iktidar tarafından açıklanan enflasyon rakamının gerekçeleri yansıtacağı bilinen bir gerçektir. Bu ise zaten işlevleri sadece toplu sözleşme imzalamaya yönelik sendikaların bu işlevlerinin de ortadan kalkmasına ve sendikalaştırmaya hizmet etmesi demektir.

Üçüncü dayatma olarak gündeme gelen sosyal hakların çıplak ücrete dahil edilmesidir. Bu konu daha önceleri Sakıp Sabancı

tarafından "dana ücret ana ücreti geçmiştir, buna bir çözüm bulunmalıdır" şeklinde ifade edilerek gündeme getirildi. Geçtiğimiz süreçte değişik işkollarında imzalanmış sözleşmelerde bir kısım sosyal haklar çıplak ücrete dahil edilmiştir. Bu uygulamanın süreç içerisinde tüm sosyal hakları ortadan kaldırmayı hedeflediği açıktır.

İşte MESS de, değişik ülkelerden örnekler vererek "bizdeki kadar AT'ye bağlı ülkelerde bu tip sosyal hakların olmadığını" dilde getirmektedir.

MESS bu kıyaslamayı yaparken bilinçli yazmadığı gerçekler vardır. Evet! Avrupa ülkelerinde bu kadar çok sosyal hak yok. Ama bu ülkelerde normal bir yaşam sağlanabileceği bir ücret ve işsizlik sigortası var. İşçi işsiz kaldığı sürece belli bir miktarda ücret alabilmekte. İşten atılma yok. Ancak işyerinin ve/veya bölümün kapatılmasında işten çıkarılma var. Gelecek korkusu yok. Ama bizde her ne kadar çalma tehlikesi var. Tedavi olamama gibi bir durum hiç yok. Bizde tedavi olabilmek için engelli barajları (eğer ömrün yeterse) aşman gerekiyor.

Şimdi MESS bunlar da nereden çıktı diyerek. Bu kez de ülkeyi Afrika, Asya, Latin Amerika gibi ülkelere kıyaslamaya kalkacak. Yani ücret haklarında ve çalışma sisteminde Asyalıyız ama diğer konularda Avrupalıyız. MESS, diğer işveren örgütüllükleri ve devlet hep çifte standart uygulamıştır. Birisi tutmayınca, çevir öte yüzü. Mantık bu.

Normal bir yaşam sürdürebek bir ücret, işsizlik sigortası ve maası sağlansın, işten atılmalar, işsizlik-gelencek korkusu kaldırılsın, sağlık hizmetleri gözömlensin, çalışma süresi Avrupa standartlarına göre düzenlensin...O zaman sosyal hakları çıplak ücrete dahil edelim. Ne dersiniz MESS yetkilileri?

Bunlar olmadan sosyal hakların çıplak ücrete dahil edilmesine ke-

MESS'İN KİTABI
GERÇEKLERİ
ÇARPITMAYA DAYANAN
VE SINIF TAVRINI
GÖSTEREN BİR ÖRNEKTİR

MESS; toplu sözleşme döneminde işçileri ve kamuoyunu yanıltmak amacıyla tüm iletişim araçlarını kullanarak yoğun bir propaganda yürütmüştür. Bu dönem her zamankinden farklı olarak, tam bir çarpıtıma dayanan ve bu çarpıtımların T.Özal ve Y.Akbulut tarafından TV'de topluma doğru gibi sunulması yaşanmaktadır. Ve çarpıtımlar manzumesi "Endüstri ilişkilerinin gelişmeler 1990" ismi ile yayınlanmıştır. Yakında gazetelerde tam sayfa ilanlarla karşılaşırsak şaşmamak gerekir.

Adı geçen kitap, hem kendi içinde çelişkiler taşımakta hem de bilimsel tanımlamalara, MESS yeni tanımlamalar getirmektedir. Örneğin, MESS tarafından yapılan ücret tanımında "yapılan ödemele-

bil, Çelik, Özdemir-İb) birleşme girişimleri ve sancıları...Sendikal yaşamda önemli bir yerli olacak olan bu birleşmenin gölgesinde bırakılan toplu sözleşmeler...Sendikalar toplu sözleşmeleri gözardı ederken işveren örgütüllükleri (MESS ve TISK) tüm cepheleden saldırıya geçerek işçilerde ve toplumda bilinçlenmesini yaratacak yoğun propagandalarını gündeme getirmiştir. Bu "Eylem broşürü"nden, "Endüstri ilişkilerinin gelişmeler" kitabına ve işçilerin ilan edilen kar-zarar çizelgelerinden, işçilerin evlerine gönderilen mektuplara ve toplu sözleşme masalarına sendikal yönetimlere verilen bریفinglere kadar uzanmaktadır.

TISK ve MESS tüm çalışmalarını sınıfsal çıkar açısından (yani sorunu sistem ve sistemin pekiştirilmesi olarak) değerlendiren, bu doğrultuda kendi iç çelişkilerini çözümlen/hafifleten yeni yöntemler geliştirerek en geniş kesimi kendi çevresinde toplamaya çalışırken, sendikalar, sorunu salt ekonomik

1959'da kurulan MESS, Türkiye sanayi burjuvazisinin en saldırgan ve en güçlü örgütüdür. Aynı zamanda Türkiye'nin gündeminde oldukça büyük önem taşıyan bir yapılanmadır. Metal işkolunda bir avuç tekelcinin kontrolünde olan MESS, şimdiye kadar yaptıkları ve söyledikleriyle ülkenin kaderinde ve politik gelişmelerinde etkili olmuştur. Ki, 24 Ocak kararlarının baş sayıncusudur. 12 Eylül yönetimine akıl hocalığı etmiş, çalışma yaşamına ilişkin tüm önerileri 12 Eylül yönetimi tarafından yasa haline getirilmiştir. Bir başka deyişle, şu anki çalışma yaşamına ilişkin yasaların mimarı MESS'tir.

Tekelci burjuvazinin en genel anlamıyla da sermayenin örgütsel saldırılarının yönlendiricisi ve biz-zar örgütleyicisi olan MESS, TISK'e karşı amansız bir mücadde yürütmüştür. Grup sözleşmelerini dayatan ve uygulayan, "milli" sendika (tek tip sendika, faşist Mussolini, Franko, Pinochet) anlayışını isteyen bir tutumla işçileri daha kolay de-

rin tümü ücretler, işverence yapılan kesintiler durumu değiştirmez" denilmektedir. (MESS adı geçen yayın sh. 54) Oysa ücret ; işçinin işgücünün karşılığı olarak aldığı nakit paradır. Çünkü, işçinin işgücü karşılığı aldığı para ile harcadığı gücü tekrar kazanmak için yaptığı harcamadır. Bu nedenle yapılan kesintilerin işçiler tarafından kullanılacağı açık olduğu gibi, SSK'nın primleri işveren tarafından yatırılmadığından SSK'nın iflas şartına geldiği bir gerçektir. Diğer kesintilerin de durumu aynıdır. Ki yatırılmış olsalar bile yine işverenler, kesintilerden raba fazlasını teşvik olarak , altyapı yatırımları olarak , vergi bağışlığı olarak , ihracat kredisi ve genel kredi olarak geri almaktadır. İşte tam bu noktada "yavuz hürsüz ev sahibini bastır" deyiminin MESS'e "euk" diye oturdugu açıklık. Evet! MESS, "yavuz hürsüz" olarak ev sahiplerini (işçileri) bastırmaya çalışıyor. Ama ne yaparsa yaparsın gerçeklikleri karartmaya gücü yetmemektedir.

"MIZRAK ÇUVALA SİĞİYOR"

Yine MESS, ücretlerin erozyona uğramadığını iddia ediyor. Ve diyor ki, "ücret erozyonuna yönelik bilgi ; istatistik ve yorumların yanlışlığı söz konusudur. Hesapların yanlış temelle dayandırıldığı açıklamak için öpy sınıtı çektikleri açık biçimde görülmüştür."

MESS, asgari ücretle, SSK primlerine, ücret ortalamasına , döviz, altına dayalı hesaplamaların yanlış hesaplamaya olduğunu belirtiyor. Ama neye göre hesaplanmasını gerektiğini belirtiyor. Gıda maddeleri (et-çikmek-peynir-pirinç vb.) , sağlık, konut, ulaşım, eğlence vb. baz alınarak hesaplanmasını işçilerin erozyona uğramadığını (reel olarak düşmediğini) söyleyemez. Evet! MESS reel ücretlerin düşmediğini ispatlayabilmek için neyin ölçü alınacağını söylemek zorunda. Ve bunu söyleyemiyor. Çünkü biliyor ki, neyi baz alsın "mizrak çuvala sığmıyor". Sömürünün bu kadar katmerlisinin olduğu -girilmek istenen AT'de- bir ülke daha gösteremezler.

Bir insanın " ar damarı" çatlamasını, Çatlaktan sonra yapılmaya-acağı saçmalık yoktur. "Ar damarı çatlaman" MESS, bu kez AT ülkeleriyle ülkemizi karşılaştırarak işçilerin milli gelirdeki paylarını kıyaslamakta. Ve milli gelirden alınan payda işçilerimizin AT ülkelerindeki ülkelerden daha fazla pay aldığını ispatlamaya çalışmaktadır. Dedik ya , "mizrak çuvala sığmıyor".

Maas ve ücretlerin milli gelirdeki payı AT ülkelerinden biri olan Fransa'da %73, Alimanya'da % 73.5 , İspanya'da % 61.5, Danimarka'da % 72.2 ve Yunanistan'da % 50 iken Türkiye'de % 14'dür. Maas ve ücretlerin milli gelirdeki payları 1979'da % 40 civarında iken 10 yıldır % 14'e kadar düşmüştür. Ama aynı 10 yıl içinde işverenler , " hayalleri yirtan karlar elde etmişlerdir. En son Milliyet gazetesinde yayınlanan ve hisseleri İstanbul borsasında işlem gören

98 şirket içinde bulunan metal işkolundaki işyerlerinin, dokuz ay önceki karlarını şu anda ne kadar olduğunu ve 9 ay öncesine göre yüzdelik artışı aşağıda göstermiştir.

İŞYERİ	1989 NET KAR (Milyon)	1990 NET KAR (Milyon)	%
PARSAN	903	9.185	919.84
T. DEMİR DÖKÜM	6.875	27.427	298.94
ALARKO	1.829	6.063	231.49
CELİK HALAT	4.186	13.875	231.46
ARÇELİK	73.200	154.800	111.48

Ki, zoru dönemlerde işyerlerinde kar-zarar bilançoları işverenlerce asılarak net karın işçilerin ücret taleplerinin karşılanmayacağı not olarak açıklanmaktadır. Bu asılan çizelgelerle işçilerin kendileriyle çelişkiye düşmeleri ameklanmaktadır. Yanılmamacının temelinde, gösterilen karın üretilen değer olarak algılanması yatmaktadır. Oysa reklam giderlerinden, yapılan yatırımlara kadar gösterilen giderler üretilen değerden karşılanmaktadır. Net kar olarak gösterilen ise, tüm bu giderlerden (elde edilen artı-değer sömürsünden karşılıktan) sonra geriye kalandır. Bu nedenle değerlendirmede, elde kalan (net kar ismiyle gösterilen) üzerinden yapılması gerekmektedir.

Evet! "Mizrak çuvala sığmıyor". Ne yapılacak? Tüm "iyiniyet çabalana", tüm "gerçekliklere" rağmen ikna olunmuyorsa, gelsin şiddet, gelsin tehdit, gelsin şantaj. Ne dem-iş büyüklerimiz "tekdür ile uslanmayanın hakkı kötüdür" ve MESS, tüm bunlara rağmen uslanmıyor, verilene yetimiyorsanız işsizler açıklamasını başka türlü yorumlamak olanaklı değil...

"TÜRKİYE ÇALIŞILMAYAN SÜRELERE ÖDEME YAPILAN CENNET" DEĞİL, UCUZ İŞGÜCÜ CENNETİ.

MESS, adı geçen kitabında Türkiye'de çalışılmayan sürelerle ödeme yapıldığını iddia etmekte, bu doğrultuda da "cennet" olduğunu belirtmektedir. Oysa gerçeklik tam tersi. Klstenmeden de olsa yapılan bazı sira/ mesajlar bunu açıkça gösteriyor. Örneğin Jak Kamhi "bizim rekabet gücümüzün temel ucuz işçiliktir" diyor (Milliyet 7.11.90). "Seccatin arzederken sirkatin söylemek" demek olan bu sözle Jak Kamhi, "AT'ye girmeye çalıştığımız bu günlerde, bu rekabet gücümüzü elde tutmamız, işçilerin taleplerine karşı direnmekte mümkündür. İşçilerin istediğini veritsek gücümüz kaybederiz. Aman bu ücretleri onlara vermeyelim" demek istiyor. Bir taraftan çizilen "pembe ufuklar" diğer taraftan bu "pembe ufuklar"ın

neyn üstünde inşa edildiğini belirt-en mesajdır.

"Çalışılmayan sürelerle ödeme yapılan cennet"in, "pembe ufuklar"ın, ucuz işgücü cenneti üzerine

yükseldiğini Jak Kamhi kadar özü ifade etmek pek kimsye nasip olmaz. Lakin burada eksik bırakılan önemli bir nokta da; "pembe ufuklar ve cennet" in yani sömürü sisteminin teröre, şiddete dayanmasıdır. kSistem ve sistemin siyasal iktidar, terör, şiddet uygulayarak kendini devam ettirebilmektedir. Ve bunu en yetkilî ağzıdan ifade etmektedirler. Geçmişte; S. Demirel 24 Ocak kararlarını uygulamaya koyduğunda "bu uygulamalara faşizm dense de bunu yapacağız" diyordu. Şimdi T. Özal; "sistemim raydan çıkmasına kesinlikle müsaade etmeyeceğim" sözleriyle çok açık biçimde sistemi devam ettirmek doğrultusunda herşeyi uygulayacaklarını, yapacaklarını söylemektedir. Bunun için asmak mı gerekiyor asacağız. İnsan haklarını kaldırmak mı gerekiyor, kaldıracağız. Grevleri yasaklamak mı gerekiyor, yasaklayacağız. Şiddet mi uygulayamamız gerekiyor, uygulayacağız" diyor.

Evet. Girilen dönemde işveren cephessinin ve onun siyasal iktidarının içinde bulunduğu durum budur.

CELİK-İŞ KAYYUMA VERİLDİ, "BİRLEŞME" BİR BAŞKA BAHARA...

"...Ancak Çelik - İş Genel Kurulu'nun iptali için açılan dava kaybedildi ve sendika kayyuma teslim edildi. Grevleri yasaklamak mı gerekiyor, yasaklayacağız. Şiddet mi uygulayamamız gerekiyor, uygulayacağız" diyor.

Evet. Girilen dönemde işveren cephessinin ve onun siyasal iktidarının içinde bulunduğu durum budur.

Siyasi iktidar Çelik-İş'ten erken davrandı ve Çelik-İş Kayyuma teslim edildi. Birleşme suya düştü ya da belki bir başka bahara kaldı. Çelik-İş'in birleşmeyi gerçekleştirecek bir yönetime artık yok. Aynı zamanda Çelik-İş üyesi işçilerin toplu sözleşme masasında "kim temsil edecek?" sorusunun yanıtı da yok. Şimdi gündemde Çelik-İş'e bağlı 4 şubenin ve genel merkezün kongresi var. Bu da 3-4 ayı alacaktır. Bu durumda neler olabilir?

İskenderun Demir-Çelik işçilerinin kongre sonucunu etkilemesi ve Metin Türk'ün seçilmesi olasılıklardan biridir. Bu durumda birleşme tekrar gündeme getirilir mi yoksa bir daha açılmamak üzere o defter dürülür mü?

Bu arada henüz Çelik-İş'in yeni yönetimi belirlenmeden önce, 31 Aralık'ta Demir-Çelik işçilerinin sözleşmesinin yürürlük süresi dolacak. İşçiler bir süre sözleşmesiz kalacak. (Ki bunun bir örneği daha önce Ereğli Demir-Çelik de yaşandı. İşçiler 3 yıl sözleşmesiz kaldı) Bu zemine eski MHP'li işçiler Türk-Metal'e girmek gerektiğini artık daha rahat ve ağıktan savunacaklar.

MESS ve Türk-Metal ikilisi de Türk-Metal'in imzalayacağı sözleşmeyi temsil yoluyla Demir-Çelik işçisine dayatacaklardır.

Demir-Çelik işyerlerinde yaşanacak bu kavganın bir ucunda da Özdemir-İş çatışır mı, başşır mı orası pek de belli olmaz.

Ote yandan oluşan bu yeni ortamda Çelik-İş'e bağlı işyerleri ve şubeler de kendilerini daha rahat hissedebileceklerdendir. Çelik-İş izmir şube yöneticisi YAŞAR TORAMAN buna bir örnek... 28 Ekim'de İzmir'de hem Otomobil-İş'in, hem de MÇP'nin geçesi vardı. Yaşar Toraman gecelerden MÇP'ninkini tercih etti ve Türkçe'nin hemen arkasında yerini aldı. Sendikaların hangisini tercih edeceği ise artık açık değil mi?

Özcesi Çelik-İş üyesi işçilerin durumu oldukça belirsiz. Türk-

Ortadoğu, Savaş Hali, İdamlar, Erken Seçim

İşveren örgütçülükleri ve siyasal iktidarın, toplu sözleşme sürecine belli politikalar ve bu politikaların hedeflerini gerçekleştirme doğrultusundaki yaklaşımı, uyumsuzlukların temelini teşkil etmektedir. Bunun temelini ise, 24 Ocak kararlarına dayanarak 12 Eylül politikaları oluşturmaktadır. Emperyalizmle entegrasyonun (bütünlüğün) denleştirilmesi, depolitizasyon topluma egemen kılınması, örgütçülüğün geliştirilmesi ve/veya varolanların işlevsizleştirilmesi, kınını şeklinde de olsa varolan demokratik hakların kullanılmaması, kullanılmak isteyenlerin ezilmesi, baskı, tenkil, yıldırma ve ekonomik alanda özelleştirilmenin başarılaması vb. uygulanan politikaların temel taşlarıdır. Siyasal iktidar, Ortadoğu Krizi'ni bu politikaların gerçekleştirilmesi, sivil diktatörlüğün oturtulması, tek sef sistemine geçişin sağlanması doğrultusunda bir zemin olarak değerlendirmektedir.

Ortadoğu Krizi başgösterdiğinden bu yana siyasal iktidar, ortamı iyice gerginleştirici bir hat izlemekte. İzlenen bu hat, özellikle işçi sınıfına yönelik saldırıyı hedeflemektedir.

Çünkü, işçiler yılların birikimi -ekonomik- hak kayıplarını gidermek için kararlı bir tutum izlemektedir. Bu çatışmanın en keskin biçimi ise, madden ve metal işçilerinde yaşanmaktadır.

Siyasal iktidar ve MESS, uygulanan ekonomi politikaları keskin etkisine ortamında olduklarını göstermektedir. Tutulan uyumsuzluk tutanakları ve verilen teklifler (ekonomik boyutta) bu tavır göstergeleridir. Bu gergin hat, bir boyutuyla ekonomik politikaların yerleştirilmesi hedeflerken, diğer taraftan sendikalarla işçileri/işçi ile işçiyi çatıştırmayı ve sendikalaştırmayı hedeflemektedir.

Bugün mevcut sendikalar, toplu sözleşme sürecini bilinçliliğin artırılması doğrultusunda ele almamakta. Ve bunun sıkıntısı, içinde buldukları süreçte ve grev aşamasında baş göstermektedir. İşçinin tüm gelişmelerden haberi kılınmaması, oynamak istenen oyunların aktarılması, siyasal gelişmelerle içinde bulunan durumun bağlantı ve bütünlüğünün kavratılmaması olumsuzluğun temelinde yatan en önemli etkenlerdir.

Bir "Savaş Hali" ilanının ne sonuçlar doğuracağı ve bu sonuçların sınıf mücadelesine neler getireceği bugünden beyinlere kazınmalıdır. Böyle bir durumda alınacak tavır (mücadele çizgisinin) kaba hatlarıyla da olsa işçiler birlikte tartışarak bugünden hazır olunması nedestirilmelidir. Örneğin; "savaş hali" ne dayanarak grevlerin yasaklanması, toplu sözleşmelerin YHK'na bağlanması ve tüm demokratik kuruluşlarla birlikte sendikaların kapatılması...Grev aşamasında işçilerin sendikaya karşı "yıl-ların aidaat ödediniz, grevde sizlere para ödenmiyor..." "sendikadan istifa edin şu kadar zam vereceğiz" vb. kindirmacaların kıskırtarak sendikalaştırmaya yönelik saldırılar...

İktidar tarafından idamların gündeme getirilmesi, cezaevlerindeki insanları "rehine" olarak kullanma gayretinin bir sonucudur

Diğer taraftan ise, idamlar tartışmaya açılıyor, yıllardır cezaevlerinde yatan tutuklular "rehine" anlayışıyla topluma pazarlıkta kullanılmaya çalışılıyor. Amaç; bir yönüyle "sizler bir şey yaparsanız, biz de bu "rehine ler"i asarız" tehdidini taşınmaya da diğer yönüyle son zamanlarda işlenen M. Aksoy, Ç. Emeç, T. Dursun, B. Üçok cinayetlerinin üstüne gidilmesinin önüne geçerek gündemin değiştirilmesidir. Bu bağlamda da bir pazarlıktır. Ve pazarlık tutmuş, SHP parti meclisi üyesi B. Üçok dosyasını kapatmıştır.

Bununla birlikte "emniyet-polis, asker, özel güvenlik vb güçleri hakkında soruşturma açılabilmesi işçileri Bakanlığının olunun alınması" doğrultusunda bir kanun teklifi tartışmaya sunulmuştur. Bu teklif; işkence yapan, sokak ortasında birini vuran emniyet görevlisine devletin sahip çıkması demektir. Daha açıkçası yasal bir grevde gözetilme olan bir işçiyi bir emniyet görevlisi çekiş vurabilecektir. Ve bu görevli için soruşturma açılması işçileri Bakan'ın iznine tabi olacaktır. Öz olarak bu kanun teklifiyle; devlet, "işkence yapan, sokak ortasında, grev yerinde, sendikal hak mücadelesi veren kamu çalışanlarını çekiş vuran kişiye sahip çıkıyoruz, çıkaracağız" diyor. Ve yine devlet, "Ki.....'da uyguladığımız "olağanüstü hali" ilan etmeden her tarafta uygulayacağım" diyor.

İŞÇİ SINIFI, FIGÜRAN ROLÜNE DÜŞMEMELİ...

Sistemin siyasal partileri tarafından, gerginleştirilen ortamın ve özellikle işçi sınıfının -toplumsal halk muhalefetine keskinliği oluşturmasını nedeniyle- kendi siyasal hesapları doğrultusunda kullanılacak isteneceği açıktır. Ki, bu doğrultuda topluma "erken seçim" dayatılmaktadır.

Parlamentonun devreden çıkarılması ve T. Özal'ın tek sefliğini fiili olarak uygulaması, muhalefet partilerini (SHP, DYP, DSP, RP, vb.) politika yapamaz konuma düşürmüştür. Ki, muhalefet partileri de uygulanan ekonomi-politikalara alternatif değillerdir. Ve bu sistem içinde alternatif olmazlar. Ama, toplumsal halk muhalefetine sistem içinde eritilmesi gibi aslı görevlerini "her kötülüğün temelinde T. Özal ve ANAP vardır" diyerek yerine getireceklerinden kuşku duyulmamalıdır. "Bu kötülüklerin girmesi isteniyorsa erken seçim yapılmalıdır" aldatmacasıyla, muhalefeti kendi bünyesinde eritemeyi amaçladıkları açık. Yükselen işçi hareketliliğini, grevleri, direnişleri erken seçim taleplerinden bir baskı unsuru olarak kullanacaklar. Özcesi, kendi siyasal hesapları doğrultusunda işçi sınıfına figüranlık yaptırmak isteyeceklerdir.

Türk-İş yönetiminin başı Ş. Yılmaz, "bundan sonra eylemlerimiz hükümeti hedef alacaktır" diyerek muhalefet partilerinin figüranlığına şimdiden hazır -milletvekiliğine de gönüllü- olduğunu beyan etmektedir.

Tüm bu gelişmelere karşılık sorunun, siyasal iktidardan muhalefet partilerine, Türk-İş'ten işveren örgütçülüklerine kadar hepsinin birleştiği tek nokta mücadelenin ekonomik talep noktasında tutulmasıdır. Ve tüm gözlerin, MESS ne vermiş, sendikalar ne istemiş tartışmalarıyla perdelenmesidir.

MÜCADELE, EKONOMİK TALEPTE ÖDAKLANIRSA İSTENEN ÜCRETLER ELDE EDİLEMEZ!

T. Özal ve siyasal iktidar "ihracata dayanan ekonomik model"i keskinleştirilene her vesilede belirtiyor. Bunun bir yönünü özelleştirmeler, uluslararası teklilerle bütünlüğe -şirket evlilikleri-, yabancı sermayenin girişini kolaylaştırmak ve çekici olmak için gerekli yasal düzenlemeler oluştururken, diğer yönünü iç pazarın daraltılması, tüketimin kısıtlanması ve bunların

(Devamı arkada)

Ortadoğu, Savaş hali, İdamlar, Erken seçim

(Başarılı 5. sayfa)

gerçekleştirilebilmesi doğrultusunda ücretlerin (işçilerde enflasyon, refah payı, memurlarda %15 zam) düşük tutulması, ihracata dayanmayan işletmelerin ortadan kaldırılarak tekelleşmenin hızlandırılması oluşturmaktadır.

Bugün siyasal iktidar, TISK, MESS hep birlikte ücret zamlarını veremeyiz derken, ekonomi politikalarının gereğine uygun davranmaktadır. İhracat bağlantılarını kurmuş, uluslararası tekellerle bütünleşmiş olan, iç piyasaya fazla gereksinmesi olmayan kuruluşların zam talebine karşı sert tavır göstermelerinin dayandığı nokta budur.

Bu durum sermaye kesiminde bir çatışmayı da doğurmaktadır. İç piyasaya fazla gereksinmesi olan, uluslararası tekellerle bütünleşmemiş ve ihracata yönelik üretimde bulunmayan kuruluşların uzun süreli bir greve dayanmaları güçtür. Ki, bu kuruluşlar uzun süreli bir grevin kendilerinin bitiş olacağını çok iyi bilmektedirler.

İhracata yönelik üretim yapanlarla, iç piyasaya üretimde bulunan kuruluşlar arasındaki bu çatışmanın nasıl çözümleneceği süreç içinde açığa çıkacaktır. Bugün buna ilişkin olarak, bazı işletme/kuruluşların MESS'ten koparak toplu sözleşme bağlanmalarıyla karşılaşmak olası...Devletin bu işletme/kuruluşlara özendirci -zararlarını karşılama, ihracat kolaylığı temin etme, vurgun yapmalarını sağlama- uygulamaları gündeme getirmesi olası...Yine aynı kuruluşların sınıfsal tavra girerek ve/veya diğer işletmelere baskın olmaları nedeniyle tekellerle birlikte hareket etme olasılıkları ni söyleyebiliriz.

Tüm gelişmeler değerlendirilerek gerekli taktiksel yöntemler belirlenmelidir. Bugün sendikaların böyle bir hazırlık içinde olduğunu söyleyemiyoruz. Sendikal yönetimler, işçi kitlesinin radikal tavır alış karşısında geri bir konuma düşmüşlerdir.

Bu geri konuma düşüşü gözlerden saklayabilmek için sorunu ekonomik çembere hapseterek hoşnutsuzluğu sistem içinde çözmeyi amaçlamaktalar. Tam bu noktada, muhalefet partilerinin ağzıyla konuşarak "he-def hükümettir" demekteler. Böylece siyasal gelişmelere karşı geniş işçi kitlelerini "siyaset yapmıyoruz" diyerek hareketsiz bir konuma düşürmektedirler.

Oysa, MESS, siyasetin gereğini yapıyor. Sendikalar da siyasetin gereğini yapmaz, çatışmayı salt ücret noktasında odaklaştırırlarsa, mücadeleyi bugünden kaybettiklerini ve talep ettikleri ücretleri dahi alamayacaklarını bilmelidirler.

EKONOMİK HAKLARI ELDE ETMEK DEMOKRASİ MÜCADELESİNE SAHİP ÇIKMaktan GEÇER.

Evet. Talep edilen ücretleri alabilmek, ekonomik mücadeleyi demokrasi mücadelesiyle bütünleştirmekle olanaklıdır. Bu ise, emperyalist savaşa, idamlara karşı çıkmak, Anayasa, sendikalar, toplu sözleşme, grev yasalarının kaldırılmasıyla, grev tüzüğünün, olağanüstü hal yasasının uygulanmamasıyla ve insan hak ve özgürlüklerine sahip çıkılmasıyla mümkündür. Ve tüm bu mücadelelerin bir bütünlük içinde yürütülmesinde başarılı olunacağı kavranmalıdır. Öze söylemek gerekirse; demokrasi mücadelesinin ücret mücadelesini kapsadığını, ilerlettiğini, elde etme başarısını artırdığıdır.

Demokrasi mücadelesi verirken, toplumun diğer dinamik kesimleri olan kamu çalışanları, öğrenci gençlik ve gecekondulu halkı ile ortak bir mücadele platformunda birleşmeyi hedeflemek gerekmektedir.

Mücadelenin içeriği kadar, mücadeleye giren kesimlerle de bir bütünlük gösterip/gösterme başarıyı doğrudan etkilemektedir. Bugün toplumun en dinamik ve (bu aşamada) toplumsal mücadelenin eksenini metal/meden- işçileri oluşturmaktadır. Bunun yanında kamu çalışanlarının "sendikal hak mücadelesi", öğrenci gençliğin demokratik eğitim özerk üniversite mücadelesi, tarım kesiminin düşük taban fiyatları ve tarımdaki sömürüye karşı mücadelesi, gecekondulu halkın çeşitli uygulamalara karşı yükseltilmiş mücadele diğer dinamik güçlerdir.

Nasıl ki, MESS, kendi iç çelişkilerini -geçici de olsa- çözümlenmiş görünüşü vererek siyasal iktidarı, diğer işveren örgütleri ve tüm esnaf -bakkal, kasap, manav, şoför vb- kendi çevresinde toparlamaya çalışarak saldırıyorsa, işçi sınıfı (özelde metalurji işçileri) da toplumun dinamik güçlerini toparlama göreviyle karşı karşıyadır. İşte, bu bağlamda da ücret mücadelesinin demokratik halk güçleriyle birlikte, demokrasi mücadelesiyle bütünleştirilmesi gerekmektedir.

Bu gün işçi sınıfının en dinamik kesimini oluşturan metal / maden işçileri, toplumun tüm kesimlerini kapsayan birleşik mücadele hattının hayata geçirilmesinde tarihsel önem taşıyan işlevler yüklenbilirler.

Bir başka deyişle, demokratik halk güçlerinin birbirlerinin mücadelesine katkıda, destekte bulunmaları, birleşik mücadeleyi yürütme-leri ve bunu başarımları, mücadelenin başarısı açısından kaçınılmaz bir görevdir. İşçiler, memurların, öğrencilerin, tarım çalışanlarının, gecekondulu halkının mücadelesine omuz vermek, bu dinamik güçler de işçi sınıfına -özelde MESS'e karşı mücadelede metal işçilerine- destek olmak, omuz vermek görevleriyle karşı karşıyadırlar. Bu ise, demokrasi mücadelesidir. Sınıfın, diğer toplumsal güçlerin düzen partileri tarafından kendi siyasal hesapları doğrultusunda figüran olarak kullanılmasının önüne geçektir.

Bu doğrultuda birleşik bir mücadele hattının oluşturulmasında metal işçilerine büyük görevler düşmektedir. Bu görev ise, mücadeleyi platformlarının oluşturulmasında odaklanmaktadır. Demokrasi mücadelesinin ücret mücadelesi, yani özgürlük mücadelesinin ekme-k mücadelesiyle bütünleştirilmesi genelde bir mücadele hattının oluşturulmasında geçmektedir. Bu doğrultuda harcanacak çaba/enerji, mücadelenin başarısını belirleyecek bir önemdedir.

METAL İŞÇİLERİ, BİRLEŞİK ÖRGÜTLÜ MÜCADELE İÇİN İLERİ!

Grev Bir Savaş Okuludur

3. sayfadın devam

büründürülmedikçe ulaşamayacaktır.

başarıya

siyahlı 'erken seçim/hükümetin değiştirilmesi'ni gündeme getiren Şevket Yılmaz, gelecekte işçi sınıfı hareketliliğinin egemenleri rahatsız edecek boyutlara girmesini engelleyecek, iflas eden ekonomik politikaların, tikanan sömürü düzeninin kendisini yeniden üretmesini sağlayacak bir yol açmaya çalışıyor.

İşçiler, burjuvazinin yönelttiği açık savaşı ancak savaşı kazanabilir. Verilecek mücadele, demokrasi mücadelesine bağlı kılınmadıkça, 12 Eylül faşizmiyle hesaplaşma niteliğine büründürülmedikçe başarıya ulaşamayacaktır.

İşverenler

önümüzdeki dönem için işçi sınıfına açıkça savaş ilan etti. Toplu sözleşme masalarında niyetlerini açığa vuran işverenler, bu savaşı grev alanlarında kazanmayı amaçlıyorlar. İşçi sınıfının grev silahını ters teptirmek istiyorlar.

İşverenler bu

savaş hazırlığında hiçbir şeyi eksik bırakmak istemiyorlar, çünkü telaşlılar. '89 Mart-Nisan'ında, '90 1

Mayıs'ında sıcaklığını yakından

hissettikleri ateşin bu kez kendilerini yakacağından korkuyorlar. Alevlenmeye hazır koru avuçlarına almaya çalışıyorlar.

İşçi sınıfı, burjuvazinin kendisine yönelik bu açık savaşı, ancak savaşı kazanabilir. Bu savaşı, grev silahını kabzasına özgürlükleriyle yapışmalı, hedefi sınıf biliminin işiyle belirlemelidir.

Girilecek mücadeleyi

ekonomik sınırlara hapsedmek ya da Türk-İş yöneticilerinin insiyatifinde 'erken seçim' çıkarmazsa sokmak yenilgiyi baştan kabul etmek olacaktır.

Eğer en ufak talebimiz, hare-

ketliliğimiz, gücünü '82 Anayasasından alan yasalarla bastırılıyorsa; yeni yasalar, karamamerle baskılar artırılıyor, devlet terörü meşrulaştırılıyor; keyfi gerekçelerle grevler erteleniyor, işten çıkartmalar yaşanıyor, ülkeyi emperyalizme peşkeş çekme uğruna fabrikalar kapatılıyor, satılıyor, yaşanan sömürü katmerlendiriliyorsa; 1

Mayıs'ın mücadelesi, birlik, dayan-

ışma günü olarak kutlanması engelleniyorsa, kutlamak isteyenler kurşunlara hedef oluyorsa; halkın yaşamı "Tek Şer" Turgut Özal'ın direktifleriyle boğuluyorsa; haksız bir savaşın kanlı senaryosunda harcanmaya zorlanıyorsa ve tüm bu baskı, sömürü, şiddet çemberi egemen sınıfların '82 Anayasasıyla güvence altına alınıyorsa, müca-

deleyle %500-600 ücret zammı

talebiyle sınırlı tutulamaz. Verilecek mücadele, demokrasi mücadelesine bağlı kılınmadıkça, siyasal rejimle, 12 Eylül faşizmiyle hesaplaşma niteliğine

Grevleri; işçisiyle, öğrencisiyle, memuruyla, köylüsüyle, küçük esnafıyla...tüm halkın, türkiye'nin grevleri yapmaya götüreceği örgütlenmeler yaratılmalıdır.

Yaşanacak süreçte işçileri söz, yetki, karar sahibi kılmak, gelişmelerin her noktasına müdahale edebilmelerini sağlayacak İşyeri Komite ve Konseylerini (İşyeri Meclisleri) yaratmak bu

bul'da yaşanacak bir grev Zonguldak'taki işçinin grevi olacak. İskenderun'da yaşanan işveren saldırısına tüm işçiler karşılık verebilecektir. Bu sayede dayanışma, birlikte mücadele, sendikala yöneticilerinin masabaşı toplantılarına terk edilmemiş olacaktır.

Bu örgütlenme ağı, toplumsal muhalefetin değişik alanlarındaki mücadeleler ve kurulan mücadele platformlarıyla da örgütlü bir birliklik zemini yakalayacaktır, tüm bu mücadelelerin işçi sınıfının mücadele potansiyelinde buluşturulup, ortak bir direniş hattına oturtulmasını sağlayacaktır.

Böylelikle grevler öğrencisiyle, işçisiyle, memuruyla, köylüsüyle, küçük esnafıyla, öğretmeniyile, demokratik kitle örgütleriyle...tüm halkın grevi, tüm halkın mücadelesi olacaktır.

Burjuvazinin cephe hatlarındaki saldırıları ancak halkın birlikte ve örgütlü mücadelesiyle kırılabilir.

İçine girilecek zorlu süreç öncesinde ekonomik olarak da hazırlanabilmenin

adımları atılmalı, işçilerin dayanma gücünü artıracak ekonomik birlikler yaratılmalıdır.

Dayanışma fonları kurulmalı, küçük esnaf bu dayanışma içine çekilmeli, sendika kasaları üzerinde denetim kurulmalı, emekçiler yaşamı ortaklaştırmalıdır. Grev alanlarında sofa ortak kurulmalı, bir işçinin ihtiyacı diğer işçilerin çabalarıyla karşılanabilmeli, bir işyerinde yaşanan sorunun çözümü bölgedeki diğer fabrikalar (ve bunların oluşturduğu bölgesel örgütlenmeler) ileyle çözülebilmelidir.

Türk-İş'in oyunlarına düşmemenin, burjuvazinin açtığı grev savaşını kazanabilmenin, ve yaşanacak olası bir genel grevi doğru rotada yükseltilebilmenin tek yolu bu çalışmaların hayata geçirmektir.

Burjuvazi, siyasal iktidarıyla; yasalarıyla, devlet kurumlarıyla, örgütlenmeleriyle, yayın organlarıyla, tekelinin uzantısı büyük esnafıyla cephe halinde saldırıyor. Emekçi halkın bu süreçte kazanmak için tek yumruk tek yürek olmaktan başka şansı yok.

Mızrak Çuvala Sıgıyıyor

S. sayfadan devam

Metal ve MESS siyasi iktidarın kendilerine sunduğu bu "huzur ve sükun" ortamından en iyi şekilde yararlanmak için çoktan kolları sıvadılar bile. Türk Metal İskenderun ve Karabük'te birer şube açmakla başladı işe. MESS ise Türk-Metal ile ördükleri sözleşme çorabını demir-çelik işçilerinin başına geçirmekle sürdürecektir.

Toplu sözleşme görüşmelerinin ise artık bütünlüklü olarak sürdürülemeyeceği, "üzüm mü yiyeceğiz, bağıcı mı döveceğiz" diyerek, kendi işçisinin bıyıklarını, saçlarını kesen, gözlerini kör (!) eden Türk Metal'in üzümlü MESS'e yedireceği çok açık. 3 sendika da yaratılan bu ortamda sözleşmeyi bir an önce (ne pahasına olursa olsun) imzalamak isteyecektir.

Çelik-İş sözleşmesinin bir an önce imzalanmasını isteyecektir. Çünkü, demir-çelik işçisini Türk-Metal'e kapırmamanın, ayakta tutmanın başka yolunu görmemektedir.

Otomobil-İş ise Çelik-İş'in talebi karşısında sözleşmenin imzalanmasından yana eğilim gösterecektir. Tabanın Türk-Metal'e gitmemesi ve Çelik-İş'i ayakta tutabilmek için sözleşmeyi bir an önce imzalayıp, birleşme çalışmalarını hızlandırmak isteyecektir. Çünkü, Çelik-İş'in başına gelenler eğer birleşme gerçekleşmez ise Ocak istatistiklerinde kendi başına gelecektir.

Ayrıca sözleşmenin imzalanması durumunda Otomobil-İş grevlerinin getireceği yükten de kurtulacaktır.

MESS'e bağlı işyeri sayısı en az olan Özdemir-İş ise bu durumda seyirci rolü üstlenecektir. Birleşme sürecinde en kaprisli davranan, bir darp bir barışan ve Hak-İş'in kuruluş yıldönümünde ANAP'tan gelen mesaj doğrultusunda birleşmeye ipleri keskin koparan Özdemir-İş siyasi iktidara olan içişlerinin sorumluluğuyla (!) hareket edecektir. Yani süreci birleşmeye öldürücü darbeyi vuracak biçimde ele alacaktır.

MESS İLE "GİZLİ" SÖZLEŞME GÖRÜŞMESİ

21 Kasım günü, 3 sendika başkanının ve MESS temsilcilerinin katıldığı temsilcilere açık bir toplantı yapıldı. Otomobil-İş yöneticileri bu toplantıyı işçilere duyururken "MESS bizimle görüşmek istiyor" demişlerdi. Bu toplantıda 3 sendika başkanının MESS'le gizli bir toplantı yapıpıkları da açığa çıktı. MESS temsilcileri 3 ana konuyu gündeme getirdiler. Gündeme getirilen konular 1- 6 ayda bir zam 2- İşyerlerinin gruplandırılması 9'a çıkarma 3- Sosyal yardımların ücreti yedirilmesi idi.

MESS yetkililerinin "3 başkan ile daha önce yaptığımız toplantıda bu 3 konuya ilişkin olumlu izlenim yaratıktır için bugün bu toplantı gündeme geldi" demesi üzerine Otomobil-İş yöneticilerinin "hayır biz öyle bir şey söylemedik" şeklindeki itirazı üzerine toplantı kesildi.

Bu olay geride bir çok soru işaretleri bıraktı. 3 sendika başkanı neden MESS'le gizli bir toplantı yapma gereği duydular? Toplantıda nasıl bir tavır sergilediler ve neden işçilerden gizlediler? Üstelik Otomobil-İş genel temsilciler kurulunda alınan "sözleşme görüşmelerine TIS komisyonu girer" karar dahi çiğnenecek MESS'le gizlice neden görüşüldü?

Metin Türker - Mehmet Aras ve Celal Özdoğan ilke kararlarına ve Otomobil-İş genel kurul kararına ters düşen gizli toplantının amacını, neler konuşulduğunu açıklamalıdır. İşçilerin iradesini hiçe sayma anlamına gelen bu hareketin hesabını işçilere vermeliyizdir.

Sınıf bilinçli önder işçiler Otomobil-İş genel temsilciler kurulunda aldıkları karara sahip çıkmalıdır. Genel kurul kararları kağıt üstünde bırakılmamalı, hayata geçirilmelidir.

Dört bir yandan gelen saldırılar defememin tek yolu demir-çelik işçisinin direnmesinden geçiyor. MESS'in ve Türk-Metal'in dayatmalarına, siyasi iktidarın saldırılarına direnmemelidir. Hak kaybına uğramamak için, tezgahlanan oyuna sessiz kalmak tarihi bir yanlış olacaktır gibi daha büyük kayıpların da önünü açacaktır. Telaflı etmek belki de olanağıdır. Ama hak kayıpları g-

derilebilir. Çelik-İş üyesi işçilerin birliği gerçekleşmesi ve daha önce varılan anlaşmanın şartları korunarak bu birliğin kendi geleceği ile ilgili karar vermesi ve gerektiğinde Otomobil-İş'e üye olmaktan bile çekinmemesi gerekir. Saldırıları

püskürtmenin başka yolu yoktur.

Demir-Çelik işçisinin kongrede yeni oluşturacağı yönetimin birliği sağlayacak nitelikte olması gerektir. Birlik çalışmasını engelleyecek bir yönetimi işbaşına getirmek, saldırılara boyun eğmekle eş anlamda-

dır.

Özellikle Otomobil-İş ve Çelik-İş içindeki devrimci, demokrat, ilerici işçilere şimdi ve her zaman düşen sorumluluk, iyice can yakıcı bir hal aldı. Süreci, süreci tavrı alış varlıkla yokluğu belirleyecek. Ya Türk-

Metal'e gidis hızlanacak ya da Otomobil-İş'e sağlanacak birlikten simif ve kitle sendikasına giden yol açılacak. Ya herro ya merro! Bu işin ortası yok. Kızgın bir sacın üzerinde çiplak ayakla yürümek kadar zor, çekmekten sudan daha gerekli bu görevler yumağı öze, doğru anlayışı ivedilikle örgütlemeyi gerektiriyor.

Mücadele tarihimizden örnekler

Baştafı 8. sayfada

1980 yılının ilk aylarında yaşanan Tarih Direnişi, Grev olarak değerlendirilememesine rağmen ülkemiz işçi sınıfı tarihinde önemli bir dönüm noktasıdır. Tarih'te yaşanan direniş bütün İzmir'i sarmıştır.

24 gün süren Tarih Direnişi bütün İzmir'i sarmıştı

TARİŞ DİRENiŞİ -1980

Yaklaşık 80 bin üretici ortağı olan Tarih Kooperatifi'ne bağlı, iplik, üzümlü, zeytinyağı, kolonya, inçir, deterjan gibi alanlarda üretim yapan işletmelerde, fabrika mühendisleri ve genel müdürler bakanlıklar tarafından atanmaktadır. Her iktidar değişikliğinde, Tarih içinde büyük sürgünler yaşanır. 1979 yılındaki seçimlerde, bir anlamıyla 3. MC niteliği taşıyan AP yönetimine geldi. Tarih bu iktidar değişikliğinden nasibini alacak, yani bir çok işçi işinden atılacak ve yerine faşist çeteler yerleştirilecekti. Ancak, Tarih işçisi bu kez örgütlüydü. Beklenen yeni saldırılara karşı "Devrimci Eylem Birliği"ni oluşturdu. Bu arada İçişleri Bakanlığı 14 Ocak 1980'de İzmir Valiliğine bir yazı göndererek Tarih içinde "sessiz" bir operasyon yapılmasını ve suçluların yakalanmasını istedi. 22 Ocak sabahı panzerlerle sarılan Tarih işyerinde kapılar kırıldı, duvarlar yıkıldı, insanların üzerine kurşunlar yağdı. Bu açık bir savaş ilanıydı sanki. İlk adımda üzümlü ve yağ kombineallerında yüzlerce işçi gözaltına alındı. İplik fabrikasında ise görülmeyen bir direniş başladı. Barikatlar kuran kadın işçiler polis ve askerleri içeri sokmadılar. Derhal durum değerlendirildi işçiler:

1. Olaylardan polisin sorumlu olduğunun kabul edilmesi,

2. Gözaltına alınan işçilerin bırakılması,

3. İş ve can güvenliklerinin sağlanmasını talepleri ile fabrikaları terk etmemeye karar aldılar. Direniş kısa sürede bütün İzmir'e yayıldı. İşçi mahalleleri olan Cimentepey, Gültepe ve Çiğli'de halk sokaklara döküldü. Bu mahallelerde de kuşatan polise karşı şiddetli bir direniş başladı. Yüzlerce insan yaralandı. Fabrikalardan süren direniş tüm İzmir halkından destek görüyordu. Direnişin 5. gününde DİSK devreye girdi ve işçilere "direnizi bırakın genel grev yapalım" dedi. Tamamen bir adataca olarak gündeme gelen "genel grev" esprisini, işçilerin arasında bölünmeler yarattı. Gece-gündüz süren tartışmalar yapıldı ve sonunda "direnizi bırakın bölünmeyin" belirtilerek 31 Ocak'ta direniş son ve-

rildi. Fabrikalara giren polis yüzlerce işçiyi gözaltına aldı. Tarih Genel Müdürlüğü "fabrikaları bir hafta süre ile kapatıyoruz ve hasar tespiti yapacağız" açıkladı. Bu açıklama işçilerce, sokaga atılmaları olarak yorumlandı ve yeniden fabrikaları boşaltmama kararı alındı. Bunun üzerine gazetelere ilan veren Tarih Genel Müdürlüğü "11 günlük kanunsuz direniş sırasında meydana gelen hasarın tespiti ve ücretime devam edilebilmesi için yeniden bir revizyona gidilmesi için çalışmaya bir haftalık ara verdiğini, iş kanununu 17. maddesine ve 274 sayılı yasanın gereği işçilerin tümünün iş aktarılmasına feshine hakkı olduğunu ancak güvenlik güçleri ile çalışmayan ve kanunsuz eyleme katılmayan işçilerin haklarını koruyacaklarını" duyurdu. Ürümte devam etme kararında olan işçiler fabrikayı terk etmeyince 7 Şubat günü polis tekrar operasyon düzenledi ve iplik fabrikasının dışında tüm üniteleri boşalttı. "Boşaltma" sırasında şiddetli direniş gören polis işçilere taş, sopa ve molotof kokteyllerle saldırarak bütün işçileri gözaltına aldı ve Alsancak Stadyumuna götürdü. İplik fabrikasındaki direniş halk da katılmıştı. Esmef kepenk kapattı ve diğer işyerlerindeki işçiler bir günlük dayanışma grevi yaptılar. Mahallelerde polisle halk arasında çatışmalar sürüyordu. Gültepe'de gözaltına alınan 400 kişinin arasında Gültepe Belediye Başkanı da vardı. Gözaltına ağır işkence gören Belediye Başkanı Aydın Ertan hastahaneye kaldırıldı.

İplik fabrikasında süren direniş 14 Şubat gecesi havadan ve karadan sarıldı. 10 bin asker, tanklarıyla helikopterleriyle ve hava indirme komandolarıyla fabrikayı kuşattı. Gümlerdir barikatların arkasında direnen işçiler, bu durum karşısında "savaşacağız" karar aldılar. Kendilerine 5 dakika süre verildiğini duyuran anonsun ardından "ateş" emri geldi ve askerler fabrikaya yayılmaya başladı. Tanklar kapılara dayandı ve işçiler elleri elleri başlarının üzerine tek tek teslim alındı. Böylece 22 Ocak günü başlayan Tarih (ve İzmir) direnişi 14 Şubat gecesi saat 4'te sona erdi.

12 Eylül 1980'den sonra uzun süre grev hakkını kullanamayan işçi sınıfı, yeni dönemin en büyük ilk grevini Netaş'ta gerçekleştirdi. İkinci büyük grev ise İskenderun ve Karabük'te 137 gün süren DÇİ grevidi. Dönemin anti-demokratik uygulamalarını maruz kalan bu grevler işçi sınıfı açısından önemli deneyimlerdir.

NETAŞ GREVİ -1986

12 Eylül sonrası koşullarda "bu yasalarla grev yapılır mı?" tartışmaları sürerken, 1986 yılında gerçekleştirilen NETAŞ grevi yeni dönemin ilk büyük grevi oldu. 2650 işçiyi kapsayan grev öncesinde işveren lokavtı ilan etti, 18 Kasım'da tam kullama başlayan grevin ilk aşamasında, fabrikanın pazarlama bölümü yasal boşluklardan yararlanarak grev dışı bırakıldı. Grev süresince işçilere uygulanan baskılar dönemin anti-demokratik özelliklerini yansıttığı açıdan önemlidir. İşyerine mal giriş çıkışının engellenmediği, grev gözçülerinin tüm tonksiyonlarını yönetmek doğrultu-

sunda gözçülerin yanına kimsenin, basın bile yaklaşılmadığı, fotoğraflarını çeken gazetecilerin filmlerini alındığı durumlar yaşandı. İşçiler grev boyunca polislin fiili baskısı ile karşı karşıya kaldılar. Grev nedeniyle yapıyı yarıda bırakılan PTT telefon santralında 150 kadar kapsama dışı mühendis zorla çalıştırıldı. Boyutları NETAŞ'ı aşan grev ülkenin demokrasi mücadelesi içinde yerini aldı. 93 gün sonunda bitiren grevin ardından büyük bir işçi kıymı başlandı. İşten atılmalar öyle boyutlara ulaştı ki işyerinde %90 üyesi bulunan Otomobil-İş'in üye oranı %51'in altına düştü.

137 gün süren demir-çelik grevi çelik işçisinin mücadele tarihimde önemli bir deneyimdir

DEMİRÇELİK GREVİ-1989

8 Aralık 1988'de başlayan toplu sözleşme görüşmelerinde işveren temsilcisi MESS, işçilerin bir ton demir alacak kadar ücret istemelerine karşılık %78 oranında zam teklifi edince, demir-çelik işçisi grev hazzırına başladı. 22 Mart 1989 günü grevi çıkmayı bekleyen işçilere ilk darbe hükümetten geldi ve grev Bakanlar Kurulu kararıyla ereldi. İskenderun ve Karabük'te toplam 24 bin işçinin yoğun tepkisiyle karşılanan bu karardan ardından büyük yürüyüşler, işi yavaşlatma, yemek ve servis boykotu gibi eylemler başlatıldı. Çelik işçisinin grevinin ertelemesinin haksızlık olduğunu ifade eden 7 bin dükkan sahibi Karabük'te kepenk kapattı. Bu arada Çelik-İş sendikasının Danıştaya tiraza hazırladığı günlerde, muhtemel grevi kırmak kaygısıyla hükümet demir-çelik ihalatında gümrük ve vergiyi kaldırdı. İş yavaşlatma eylemi sürerken eylemin yolaçtığı günlük zararın 1 milyar liraya ulaştığı açıklanıyordu. İşçinin istediği zam verilmediği taktirde ise bunun günlük tutarı sadece 650 milyon lira olacaktı. Ancak işveren bu zammı vermemekte direnmeye devam ederken, hükümet erteleme kararını kaldırarak 137 gün süren grev maratonu, sendika genel merkezinin insiyatifizliği ve şube yönetimlerinin inhanyetisi sona erdiriyordu.

Sahibi : Çetin Uygur
Yazı İşleri Müdürü: Soner Kızılkaya
Adres: Profesör Kuzum İsmail Gürkan Cad.
Hüdaverdi Han 3/5 Çagaoluğu İstanbul
Tel: 528 16 73
Başlıığı yer: Serler Mahallesi

Mücadele tarihimizden örnekler

MTA İşçileri Maden Değil Haklarını Arıyor

60'lı yıllarda işçi sınıfı hareketliliğinin hızla gelişmesiyle birlikte, özellikle, Kavel ve Paşabahçe grevlerinin ardından DİSK'in kurulması gündeme geldi.

KAVEL GREVİ -1963

1963 yılına gelinceye kadar ülkemizde çok sayıda grev yaşanmıştı. Ancak bu grevlerin hemen hepsi kendiliğinden gelişen ve kısa süreli grevlerdi. O dönemde grev ve toplu sözleşme hakkından 61 Anayasası'nda sözedilmekle birlikte bu konuda düzenlenmiş başka bir yasa yoktu. 1963 yılında, grev ve toplu sözleşme hakkının yasaca düzenlenmesinden evvel yaşanan Kavel grevi, ülkemiz tarihindeki ilk ciddi grev olarak bilinir. İstanbul İstinye'de kurulu Kavel Kablo Fabrikası'nda çalışan 173 işçi yulbaşları ikramiyelerinin ödenmemesi, ücretlerde yapılan ayarlama, sendikadan çıkılmaları için yapılan baskılar ve 4

sendika temsilcisi arkadaşlarının işten atılması üzerine 5 gün sürecek bir oturma grevine başladılar. 5. günün sonunda fabrikaya gelen polis işçileri zorla dışarı çıkardı ve resmî lokavti ilan edildi. Bunun üzerine işçiler 36 gün sürecek greve başladılar. İşverenin yeni işçi alımı için gazetelere ilan vermesine karşın gece gündüz fabrika önünde bekleyen işçiler memurları için sokmadılar. Bu arada polisin çeşitli baskalarına ve tutuklamalarına maruz kalan işçilere pek çok fabrikadan para yardımı ve destekleme eylemi yapıldı. Sonunda işverenin istekleri kabul etmesi üzerine grevi sona erdirdiler. Zafer işçilerin oldu.

70'li yıllarda işçi sınıfı hareketi niteliksel bir sıçrama göstermiş ve özellikle 1976 yılından sonra gerçekleştirilen grevlerde ekonomik taleplerin yanında demokratik talepler ağırlık kazanmıştır. Bu dönemdeki grevlerin önemli bir özelliği siyasi önderliğin oynadığı roldür.

Yeni süren Hekimhan Grevi. İşçi sınıfının kararlılığına sücel bir örnek

HEKİMHAN GREVİ-1977

Dönemin politik koşulları içinde, Hekimhan madencileri üzerinde ağır baskılar yaşanmaktaydı. Sendikaya üye olan işçiler sürülüyor, madenleri işleten Bilfer'in patronu Sadullah Bilgin işçilerin üzerine faşistler göndererek onları yıldırma çalışıyordu. Yeraltı Maden-iş'in toplu sözleşme yetkisine ihtar eden Bilfer, mahkemeyi kaybettiği halde toplu sözleşme çağrısına uymayınca, işçiler grev kararı aldı. 5 Ekim 1977'de başlayan grev oldukça çoşkuluydu. Beklenen faşist saldırılara karşı, tüm ihtimaller işçiler tarafından değerlendirildi ve hazırlıklar yapıldı. İlk saldırı 85 grevci işçinin gözaltına alınmasıyla geldi. Ancak bir hafta sonra bırakıldılar. Bilfer patronu Esnaf Kefalet Kooperatifine belediye hoparöründen yaptırıldığı anonsaj, esnafın grevi desteklememesi çağrısında bulunuyordu. Buna karşılık işçiler ve köylüler, tüm esnafı dolaşarak mücadelelerini kimselere karşı sürdürdüklerini ve küçük esnafın da halk güçlerinin içinde olduğunu anlattılar. Esnaf grevte tam destek verdi. Grevci işçilere yiyecek götürme köylüler yollarında polis ve jandarma tarafından durdurularak ellerindeki yiyecekleri el konuyor, ancak bu kez köylüler gece yarılarında dağlardan geçerek yiyecek taşıyama devam ediyorlardı. 10 ay süren kararlı grev sonunda, meclisten Madenlerin Devletleştirilmesi Kanunu çıktı. Bunun üzerine işçilere devletleştiriminin ne olduğu anlatıldı. Hükümetin atadığı

arabulucu ile birlikte yeniden Bilfer patronu ile görüşmeler başladı. Bakanlık yetkilisi olan arabulucu daha ilk toplantıda ülkenin ekonomik krizinden söz açtı. İşçiler "ülkenin ekonomik krizinden bizler sorumlu değiliz" biçiminde diretince görüşme çıkmazca girdi. Ve grevin devam etmesi kararı alındı. Grev sürerken bu kez devlet, Bilfer'e 14 Ocak'a dek üretim başlamazsa, Maden tazminat ödemeksizin devletleştirileceğini bildirdi. Çünkü ülkede demire ihtiyaç vardı ve demir Hekimhan'dan geliyordu. Ancak bu sırada, ülkemiz tarihinin kara lekelerinden biri olan Kahramanmaraş katliamı yaşandı. Ve sıkıyönetim ilan edildi. Bunun üzerine Bilfer patronu, silahlı faşist çeteleri madende çalıştırmak için sıkıyönetime dilekçe yazarak can güvenliklerinin sağlanması talebinde bulundu. Durumu değerlendiren Hekimhan halkı, ellerine taş ve sopalar alarak madenlerin önünde beklediler ve üçüncü günün sonunda, madene "çalışmaya" gelen faşistleri madene sokmadılar. Zafer işçileri oldu. Grevin 16. ayında, 11 Ocak gecesi Bilfer patronu yenilgiyi kabul etti. Ve toplu sözleşme masasına oturacağına dair tutanağı imzaladı.

Hekimhan grevinde zafer yalnızca maden işçilerinin değil ve fakat tüm Hekimhan halkının, esnafın, köylülerindir. 16 ay süren kararlı grev süresinde tüm Hekimhan örnek bir örgütlülük sergilemiştir

Yeni Çeltek grevinde ilk kez kendilerini yöneten işçiler (Komitelerin başlarıyla hayata geçirildi)

YENİ ÇELTEK GREVİ-1976

Yeni Çeltek Şeker Şirketi patronlarının işçilerin isteklerini kabul etmemesi üzerine Mayıs ayında başlayan grev 23 gün sürdü. Grev süresince güçlü bir işçi-köylü ittifakı yaşandı. Grevin başlamasıyla birlikte çevre köylerden insanlar, öğrenciler, öğretmenler toplu halde işyerine geldiler ve dayanışma gösterdiler. Grev sırasında ilk kez kendi kendilerini yöneten işçiler grev komiteleri kurdular. Komiteler çevre köyleri dolaşarak greve çıkış nedenlerini anlattılar. Grevin emekçi halka karşı değil, Yeni Çeltek Şeker Şirketi patronuna karşı olduğu söylendi. Soygun ve sömürü düzeninden kurtulma mücadelesinin işçiler ve köylülerle birlikte verileceği ve başarının örgütlülüğün geçtiği anlatıldı. İşveren, işçilerin isteklerini kabul ettiğini bildirince grev sona erdi. Grev sırasında işyerine yapılan saldırıda 5

kişi öldü. Ölenlerden birisi, sınıf birincisi taşıyan öncü işçi Ramazan Sevinç idi. Ramazan Sevinç, Yeni Çeltek işçisinin ilk şehidiydi ancak son olmadı.

1978 Temmuzunda 26 gün süren ikinci grevi yaşadı Yeni Çeltek. İlk grevden çok daha çoşkuyla ve örgütlü geçen ikinci grev sırasında emekçi halk maddi ve manevi her türlü desteği gösterdi. Yeni Çeltek, işyeri komitelerinin ilk kez uygulandığı ve hayata geçtiği yer oldu. Oluşturulan konsilyer, toplu sözleşmenin taslağının hazırlanmasında, sözleşme görüşmelerinin sürdürülmesinde, imzalanmasında, sözleşmenin uygulanmasında, eğitim çalışmalarında grev örgütlenmesine kadar her aşamada kendilerini düşen görevleri yerine getirmişlerdir.

Aşkale'de yaşanan grev. İşverenin Kapatılması Kararına itirazın üretim devam ettirmek için gerçekleştirildi

AŞKALE GREVİ-1977

Türkiye Kömür İşletmelerine bağlı Aşkale madeninde 183 işçi çalışmaktaydı. Faşistler, TKİ işverenleri ve sarı sendikalar hep birlikte maden işçilerinin örgütlülüğünü kırmaya çalışıyorlardı. Yeraltı Maden-iş ile toplu sözleşmeye oturmayan TKİ işverenleri, Maden Federasyonu ile işkolu düzeyinde sözleşme imzaladı. Aşkale işçileri bunu kabul etmeyerek grev kararı aldı. 67 gün süren Aşkale grevinin hükümet durdurarak Yüksek Ulaştırma Kuruluna havale etti. Kuruldaki görüşmelerde işçilerin isteklerinin kabul edilmesi ile sözleşme imzalandı. Ancak, imzalanan sözleşmeye uymayan işveren, işçilerin sözleşmeden doğan haklarını vermemeye başladı. Yine işçilerin örgütlü tepkisiyle karşılaşan

işveren bu kez "işyeri zarar ediyor" gerekçesiyle işyerini kapatma kararı aldı. Kapatma kararını reddeden işçiler üretime devam ettiler. 7 ay çok ilkel koşullarda üretim yapan işçiler, köy köy dolaşarak direnişlerinin nedenlerini açıkladılar. "Komünistler bizi kömürsüz bırakıyor" propagandasının aksine, bütün Aşkale madencileri gece gündüz madeni terk etmeyerek üretimi aralıksız sürdürdüler. Aşkale halkının ziyaretleriyle güç kazanan işçiler, DİRENIŞ KOMİTELERİ'ni oluşturdular. İlkeleri "hem üretmek, hem yönetmek"ti. TKİ yöneticileri en sonunda yenilgiyi kabul ederek 1978 Mayıs'ında, zaten hiç kapanmamış olan Aşkale Ocagı'nı yeniden üretime açtılar.

1976'da gerçekleştirilen "DGM'ye hayır" kampanyasının izlerinin henüz silinmediği 1978 yılında, MESS 'grup sözleşmeleri'ni dayatınca, "DGM'yi ezdik sıra MESS'de" sloganıyla yola çıkan Maden-iş, MESS'i ezemedi(!)

MADEN-İŞ GREVİ -1978

1976'da DGM'ye karşı yapılan ve başarıyla sonuçlanan siyasi grevden yaklaşık iki yıl sonra toplu sözleşme görüşmelerinde MESS'le masaya oturan Maden-iş ilk kez MESS'in grup sözleşmesi dayatmasıyla yüz yüze geldi. "DGM'Yİ EZ-DİK SIRA MESS'TE" sloganlarının atıldığı bu dönemde, ülke içinde ekonomik bir darboğaz yaşanmaktaydı. Özellikle metal ürünlerinde birikmiş stok fazlası sözkonusuydu ve işverenler stoklarını eritmenin yollarını aramaktaydılar. Bu koşullarda uyuşmazlığa doğru sürülen toplu sözleşmenin ardından grev bekleniyordu. Ancak MESS erken davranış lokavti ilan etti. Bu noktada Maden-iş'e düşen görev, lokavta karşı çıkıp üretime devam etmenin koşullarını aramak iken, Maden-iş grev kararı aldı. Oysa lokavtin ardından grev kararı alınması, pratik olarak lokavti desteklemek yani birikmiş stoklarını eritemeyi hedefleyen MESS'in amaçlarına uygun davranmak demektir. Böylece çıkarılan grevin ardından MESS lokavti uygulamaya koymadı, çünkü buna gerek kalmamıştı. Birkaç ay süren grev sonunda ise Maden-iş'in imzaladığı sözleşmede, başlangıçta reddedilen grup sözleşmesi kabul edildi ve belirlenen taleplerin altında imzalandı. DGM'yi silindir gibi ezen metal işçileri, sendikaları sayesinde (!) MESS'i ezemedi. (7. Sayfada devam ediyor)

GREVDEKİ COCA-COLA İŞÇİLERİNDEKİ ÇAĞRI:

COCA COLA grevde... GAMAK grevde... Ve Türkiye'de grevde olan işçi sayısının onbinlerle ifade ediliyor. Sırada Metal işçileri... Yüzbinlerce işçi grev yolunda. Ve savaş hali gündemde... Grev ziyaretine giden işçiler gözlemlerinde... "Savaşa Hayır" diyen 16 yaşındaki lise öğrencisi tutuldu... Sendikalaşmak isteyen kamu çalışanlarına gözaltı... İdamlar tartışması... Cezaevlerinde açlık grevleri... Ve tekellerin hayale sığınmaya kurları ve zamlar sağan... Sözleşmeler tıkanı, işverenler-siyasi iktidar saldırdı, işçiler direniyor! İşverenler topluma ve işçilerin teslim almak, haklarına karşı katılmak için saldırdı. İşçiler normal bir yaşam ve demokratik hakları doğrultusunda direniyor.

Siyasi iktidar ve işveren örgütlenmeleri tam bir birlik içinde. Kan ve zulüm üzerine oturtukları sömürü sistemini pekiştirmek için daha fazla kan, daha fazla zulüm uygulayacaklarını ilan ediyorlar. Toplumun kanlı gömleği giydirmek istiyorlar.

Ama gömleği dikis tutmuyor! COCA-COLA GAMAK grevde... Maden, Metal işçileri direniş hattında... Ve girilen dönem de ne yaptın işçilerinizi gösteriyor! Zorlu bir mücadelelerin içinde bir kıvılcık, bir işçi, bir unuk GÖRÜŞMEYİNTİMLERİ YANILANLARA, işçilerin aydınlaşma çabalarına, umutları yaşamı kılmak, bunun gerekleri olan dayanışma ve birleşik mücadeleleri, birleşik, yükseltilmiş bir işçi grev yerini senlik ve yangın yerine çevirmek, grevci işçilerin maddi-manevi dayanışmasıyla sağlanmak, iş emekçi mücadelesini özgürlük mücadelesiyle birleştirmek/gerçekleşmek, sosyal ekonomik kavrayış, demokrasi kavrayışla bilinçlenmektedir.

COCA-COLA grevi dayanışmanın en somut göstergesidir. Bu özellik taşımaktadır. En bastırılan grevdeki COCA-COLA işçilerinin desteklemek iş emekçi, özgürlük mücadelesinde kol kola olduğumuzu göstermek için COCA URUNLERİNİ BOYKOT EDELİM.

İŞÇİLERİN EMEKÇİLERİN YAŞAMINI GÜNDEM GÜNE AĞIRLAŞTIRAN MEVCUT POLİTİKALARA İDAMLAMAK İZİNİ VERMEYEN SAVAŞ SAĞAŞI VE SAVASHALI POLİTİKALARININ KARŞISINDA GREVÇİ İŞÇİLERİN SAĞINDA YER ALDIĞIMIZI VE GREVDEKİ COCA-COLA İŞÇİLERİNİ DESTEKLEMELİK İÇİN COCA-COLA ÜRÜNLERİNİ BOYKOT ETTİĞİMİZİ KAMUYUNA DUYURUYOR. DEMOKRASİDEN YANA TUM KURULUS VE KİŞİLERİ COCA-COLA URUNLERİNİ BOYKOT ETMEYE ÇAĞIRIYORUZ!

"Kapatırız" tehdidine maruz kalan MTA işçileri haklarını arıyorlar.